

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic

În temeiul art. 5 alin. (2) și art. 37 alin. (3) din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 141-150, art. 252), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1.1. Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic, conform anexei nr. 1;
- 1.2. Metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului, conform anexei nr. 2.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Mediului.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului

Sergiu Lazarencu

REGULAMENT

privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic

Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic:

- transpune parțial (transpune art. 2, pct. 2, pct. 4, pct. 20 și pct. 21; art. 4; art. 11, pct. 1; art. 23; partea A din anexa VI) Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 152 din 11 iunie 2008 (CELEX: 32008L0050), așa cum a fost modificată ultima data prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015;

- transpune anexa V din Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 23 din 26 ianuarie 2005 (CELEX: 32004L0107), așa cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015.

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic (în continuare – *Regulament*) instituie cadrul juridic privind reglementarea funcționării a două sisteme integrate: Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (în continuare – *SNIEPA*) și Sistemul Național de Monitorizare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (în continuare – *SNMGICA*).

2. Prezentul Regulament stabilește:

2.1. delimitarea aglomerării și a zonelor pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru evaluarea calității aerului atmosferic, conform anexelor nr. 1 și nr. 2;

2.2. regimurile și metodele de evaluare a calității aerului atmosferic, conform anexei nr. 3, precum și etapele elaborării inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici, prevăzuți în anexa nr. 1 la Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic (în continuare – *Legea nr. 98/2022*), monitorizați în cadrul SNIEPA;

2.3. criteriile de clasificare a ariilor în regimuri de evaluare a calității aerului pe întreg teritoriul Republicii Moldova în cadrul SNMGICA, conform anexei nr. 4;

2.4. numărul de puncte de prelevare pentru asigurarea monitorizării poluanților atmosferici prin intermediul Rețelei naționale de monitorizare a calității aerului (în continuare – *RNMCA*), conform anexelor nr. 5 și nr. 6;

2.5. cerințele privind informarea publicului cu privire la datele și informațiile provenite din RNMCA.

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

3.1. *estimare obiectivă* – estimare pe baza unor metode bine definite, cu un nivel de incertitudine cunoscut;

3.2. *evaluare* – orice metodă utilizată pentru a măsura, calcula, prognoza sau estima nivelurile concentrațiilor poluanților atmosferici;

3.3. *evaluare preliminară* – prima evaluare a calității aerului atmosferic, efectuată cu scopul de a delimita zonele și aglomerările pe întregul teritoriu al statului;

3.4. *indicator mediu de expunere* – nivel mediu determinat pe baza unor măsurători efectuate în locațiile de fond urbane de pe teritoriul statului, care reflectă expunerea populației. Acesta este folosit pentru a calcula valoarea-țintă națională de reducere a expunerii și obligația referitoare la concentrația de expunere;

3.5. *obligație referitoare la concentrația de expunere* – nivel fixat pe baza indicatorului mediu de expunere, cu scopul de a reduce efectele dăunătoare asupra sănătății umane, care se dorește a fi atins într-o perioadă dată;

3.6. *poluant* – orice substanță prezentă în aerul atmosferic care poate avea efecte dăunătoare asupra sănătății umane și/sau a mediului ca întreg;

3.7. *rețea* – structură organizațională care monitorizează calitatea aerului atmosferic prin efectuarea de măsurări la una sau mai multe stații.

II. DELIMITAREA AGLOMERĂRII ȘI A ZONELOR PENTRU EVALUAREA CALITĂȚII AERULUI ATMOSFERIC

4. Delimitarea teritoriului Republicii Moldova în zone și aglomerări se efectuează în baza rezultatelor evaluării preliminare a calității aerului atmosferic și a distribuției poluanților pe teritoriul țării.

5. În cadrul evaluării preliminare, sunt luate în considerare toate datele cu privire la nivelurile poluării și la parametrii calității aerului, precum și mediile anuale și zilnice, depășirile valorilor orare/zilnice etc., conform anexelor nr. 2, nr. 3 și nr. 4 la Legea nr. 98/2022.

6. Delimitarea teritoriului se efectuează în funcție de următoarele caracteristici comune:

6.1. nivelul poluării aerului atmosferic;

6.2. structura surselor de emisie și activitatea economică generatoare de emisii;

6.3. condițiile climatice;

6.4. topografia;

6.5. densitatea populației;

6.6. hotarele administrative.

7. Pentru monitorizarea poluanților atmosferici PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, CO, B(a)P și ozon, teritoriul Republicii Moldova, este delimitat, prin gruparea teritoriilor administrative cu caracteristici similare ale calității aerului, în următoarele cinci zone, specificate în anexa nr. 1:

- 7.1. zona Nord;
- 7.2. zona Centru;
- 7.3. zona Est;
- 7.4. zona Sud;
- 7.5. zona Sud-Est.

8. Pentru monitorizarea poluanților atmosferici SO₂, benzen, Pb, Cd, Ni, As, NO_x, teritoriul Republicii Moldova este delimitat într-o singură zonă, specificată în anexa nr. 2.

9. Pentru monitorizarea tuturor poluanților atmosferici, specificați în anexa nr. 1 la Legea nr. 98/2022, se stabilește, conform anexei nr. 2, o aglomerare ce include teritoriul municipiului Chișinău.

10. Agenția de Mediu ține evidența datelor referitoare la zone și la aglomerare, care includ următoarele:

- 10.1. datele statistice, inclusiv numărul populației și suprafața ariilor;
- 10.2. descrierea geografică;
- 10.3. datele climatice;
- 10.4. sursele de emisii, inclusiv trafic, industrie, întreprinderi mici, gospodării etc.;
- 10.5. nivelul poluării aerului atmosferic, inclusiv rezultatele evaluării preliminare;
- 10.6. localizarea stațiilor de monitorizare conform RNMCA.

III. REGIMURI ȘI METODE DE EVALUARE A CALITĂȚII AERULUI ATMOSFERIC

11. Stabilirea regimurilor de evaluare se efectuează în conformitate cu art. 21 din Legea nr. 98/2022, în funcție de pragurile de evaluare și de opțiunile acestor regimuri, prevăzute în anexa nr. 3 la această lege, în baza rezultatelor măsurărilor preliminare și a studiilor de modelare.

12. Agenția de Mediu efectuează revizuirea regimurilor de evaluare cel puțin o dată la cinci ani, în funcție de rezultatele evaluării calității aerului.

13. În cazul unor modificări semnificative ale activităților care influențează concentrațiile poluanților atmosferici, al apariției unei noi surse de poluare cu risc

semnificativ asupra mediului și/sau al constatării mai multor contravenții de mediu în domeniul aerului atmosferic într-o anumită zonă, revizuirea regimurilor de evaluare se efectuează la intervale de timp mai scurte de cinci ani, inclusiv la solicitarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

14. La stabilirea regimului de evaluare, în cazul în care pentru un anumit poluant o valoare-limită metrică este mai riguroasă decât altele, se aplică pragul inferior sau superior de evaluare, pe baza valorii metrice mai stricte.

15. La stabilirea regimului de evaluare, în cazul în care este dificilă stabilirea rigurozității valorilor metrice inferioare, evaluarea trebuie efectuată pentru ambele valori metrice ale pragului superior și inferior de evaluare, iar valoarea celei mai mari depășiri trebuie să fie selectată din fiecare evaluare efectuată în fiecare zonă.

16. Estimarea nivelurilor poluanților atmosferici se efectuează în raport cu obiectivele de sănătate și de mediu, stabilite în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2022.

17. Regimul de evaluare include diferite tipuri de estimare și de măsurare sau o combinație a acestora:

- 17.1. măsurarea în puncte fixe;
- 17.2. măsurarea indicativă;
- 17.3. modelarea;
- 17.4. estimarea obiectivă.

18. În ariile pentru care este stabilit regimul de evaluare I, unde nivelul de poluare este mai mare decât pragul superior de evaluare, Agenția de Mediu realizează evaluarea calității aerului atmosferic prin măsurări în puncte fixe, care pot fi suplimentate cu măsurări indicative și/sau cu tehnici de modelare, pentru asigurarea veridicității informațiilor. Stabilirea regimului de evaluare I este determinată de, cel puțin, următoarele elemente:

- 18.1. configurația măsurărilor;
- 18.2. demonstrarea echivalenței în cazul în care se utilizează o metodă care nu face parte din metodele de referință;
- 18.3. amplasarea punctelor de prelevare, descrierea și clasificarea acestora;
- 18.4. informația referitoare la calitatea datelor obținute.

19. În ariile pentru care este stabilit regimul de evaluare II, unde nivelul de poluare este mai mic decât pragul superior de evaluare, dar mai mare decât pragul inferior de evaluare, Agenția de Mediu realizează evaluarea calității aerului atmosferic prin combinații de măsurări în puncte fixe și prin tehnici de modelare și/sau măsurări indicative. Stabilirea regimului de evaluare II este determinată de, cel puțin, următoarele elemente:

- 19.1. metoda de măsurare aplicată;
- 19.2. punctele de prelevare și zona de acoperire;

19.3. metoda de validare;

19.4. datele referitoare la calitatea aerului atmosferic.

20. În ariile pentru care este stabilit regimul de evaluare III, unde nivelul de poluare este mai mic decât pragul inferior de evaluare, Agenția de Mediu realizează evaluarea calității aerului atmosferic prin aplicarea tehnicilor de modelare și/sau de estimare obiectivă. Stabilirea regimului de evaluare III este determinată de, cel puțin, următoarele elemente:

20.1. descrierea sistemului de modelare și a intrărilor sale;

20.2. validarea modelului prin măsurări;

20.3. zona de acoperire;

20.4. datele referitoare la calitatea aerului atmosferic.

21. Calitatea datelor este asigurată prin evaluarea obiectivelor de calitate a datelor pentru fiecare poluant, atât pentru măsurări în puncte fixe, indicative, cât și pentru modelări sau estimări obiective.

22. Pentru a garanta exactitatea măsurărilor, calitatea datelor și conformitatea cu obiectivele calității aerului atmosferic, stabilite în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2022, Agenția de Mediu asigură:

22.1. trasabilitatea măsurărilor în conformitate cu standardul SM EN ISO/IEC 17025;

22.2. controlul funcționării și întreținerii RNMCA;

22.3. respectarea procesului de colectare coerentă și de raportare a datelor;

22.4. aplicarea metodelor de referință relevante pentru măsurarea poluanților, specificate în anexa nr. 3.

23. Agenția de Mediu efectuează măsurările de fond pentru definirea indicatorului mediu de expunere, asigurând respectarea valorilor limită/țintă la evaluarea obiectivului național de reducere a expunerii și calcularea acestui indicator. Indicatorul mediu de expunere, exprimat în $\mu\text{g}/\text{m}^3$ se determină pe baza măsurărilor efectuate în stațiile de fond urban din zone și aglomerări, pe întreg teritoriul țării, și reprezintă concentrația medie anuală pe trei ani calendaristici consecutivi, în medie în toate punctele de prelevare stabilite.

24. Agenția de Mediu elaborează și publică anual pe site-ul propriu web oficial informații privind:

24.1. atingerea tuturor obiectivelor de mediu în fiecare zonă sau în aglomerare, inclusiv privind depășirea marjei de toleranță aplicabile;

24.2. depășirile valorilor-limită pentru un anumit poluant, cauzate de contribuțiile din surse naturale, după caz;

24.3. depășirile obiectivului privind calitatea aerului pentru PM_{10} în zonă sau în aglomerare, datorate resuspensiei particulelor în urma tratării carosabilului cu nisip sau cu sare pe timp de iarnă, după caz;

24.4. îndeplinirea obligației referitoare la reducerea expunerii la PM_{2,5}.

IV. SISTEMUL NAȚIONAL DE MONITORIZARE ȘI DE GESTIONARE INTEGRATĂ A CALITĂȚII AERULUI

25. Monitorizarea calității aerului se realizează prin RNMCA, care include stațiile de monitorizare a emisiilor de poluanți atmosferici pentru evaluarea și gestionarea calității aerului pe întregul teritoriu al Republicii Moldova și stațiile de monitorizare în context transfrontalier. RNMCA este administrată de către Agenția de Mediu și include echipamente tehnice necesare colectării, prelucrării și transmiterii datelor privind calitatea aerului.

26. Agenția de Mediu asigură monitorizarea calității aerului atmosferic pentru:

26.1. prevenirea și reducerea oricăror efecte adverse asupra sănătății umane și a mediului, prin:

26.1.1. monitorizarea emisiilor de poluanți atmosferici pe întreg teritoriul Republicii Moldova;

26.1.2. utilizarea cu prioritate a metodelor de referință de măsurare sau a celor standardizate, echivalente cu metoda de referință;

26.1.3. monitorizarea parametrilor meteorologici necesari evaluării calității aerului atmosferic;

26.1.4. validarea datelor provenite din RNMCA;

26.1.5. asigurarea și controlul calității datelor obținute la stațiile de monitorizare;

26.1.6. respectarea cerințelor tehnice privind amplasarea stațiilor de monitorizare prevăzute în anexele nr.3-6;

26.1.7. desfășurarea unor activități de cercetare în domeniul monitorizării calității aerului, pentru asigurarea implementării reglementărilor specifice, în corelare cu cele mai recente cercetări științifice;

26.2. asigurarea evaluării unitare a calității aerului atmosferic în condiții de calitate, compatibilitate și comparabilitate a datelor în SNMGICA;

26.3. obținerea, în timp real, a informațiilor cu privire la calitatea aerului atmosferic, pentru informarea autorităților cu responsabilități în domeniul protecției aerului atmosferic și a publicului. În cazul depășirii valorii-limită a poluanților și/sau a pragului de alertă dintr-o anumită zonă, Agenția de Mediu va informa Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

27. RNMCA este instituită pe baza estimărilor studiului de evaluare a calității aerului atmosferic, aprobat prin ordin al Ministrului Mediului. În acest proces, Agenția de Mediu realizează următoarele:

27.1. clasifică stațiile de monitorizare a calității aerului;

27.2. calculează numărul minim necesar de puncte de prelevare a poluanților atmosferici;

27.3. stabilește locațiile pentru stațiile de monitorizare;

27.4. calculează costurile de implementare și capacitățile personalului.

28. Stațiile de monitorizare a emisiilor de poluanți atmosferici se clasifică astfel:

28.1. după arie, cu descrierea, în conformitate cu prevederile anexei nr. 4, a locației în funcție de amplasarea clădirilor, densitatea populației și dimensiunea ariei:

28.1.1. arie urbană;

28.1.2. arie suburbană;

28.1.3. arie rurală.

28.2. după sursa de poluare, cu descrierea, în conformitate cu prevederile anexei nr. 5, a nivelului de emisii în vecinătatea stației de monitorizare și impactul acestora asupra calității aerului în locația respectivă:

28.2.1. trafic – poluarea aerului în locație este generată în principal de traficul rutier;

28.2.2. industrială – poluarea aerului în locație este generată în principal de industrie;

28.2.3. fond – orice locație care nu se clasifică în categoria trafic sau industrială.

29. Stațiile de monitorizare a ozonului se clasifică în conformitate cu prevederile din secțiunea II din anexa nr. 5 la Legea nr. 98/2022.

30. Pentru a asigura reprezentativitatea localizării stațiilor de monitorizare și a datelor colectate privind poluanții atmosferici, se aplică cerințe de amplasare pentru efectuarea măsurărilor în conformitate cu localizarea la macro-scară, conform criteriilor prevăzute la litera B, secțiunea I din anexa nr. 5 la Legea nr. 98/2022, precum și la micro-scară, conform criteriilor prevăzute la litera C, secțiunea I din anexa nr. 5 la aceeași lege.

31. Agenția de Mediu selectează amplasamentul stației de monitorizare în baza datelor identificate prin diverse mijloace de documentare, precum fotografiile împrejurimilor orientate pe punctele cardinale și o hartă detaliată. În cazul în care se utilizează metode suplimentare într-o zonă sau în aglomerare, setul de date include detalii privind metodele de evaluare selectate și informații privind îndeplinirea criteriilor de amplasare a punctelor de prelevare pentru poluanții atmosferici, stabilite în anexa nr. 5 la Legea nr. 98/2022.

32. În zone și în aglomerare, măsurarea poluanților atmosferici se efectuează în puncte fixe, fie în mod continuu, fie prin prelevări aleatorii. Numărul punctelor de prelevare trebuie să fie suficient pentru a permite determinarea nivelului concentrațiilor poluanților.

33. Pe baza criteriilor și regulilor stabilite în anexa nr. 6 la Legea nr. 98/2022, numărul minim de puncte de prelevare pentru monitorizarea poluanților prioritari se stabilește conform metodologiei de calculare prevăzute în anexa nr. 6.

V. SISTEMUL NAȚIONAL DE INVENTARIERE A EMISIILOR DE POLUANȚI ATMOSFERICI

34. Ministerul Mediului coordonează funcționarea SNIIPA, administrat de către Agenția de Mediu, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 98/2022.

35. Agenția de Mediu elaborează și prezintă Ministerului Mediului anual, până la data de 1 februarie, inventarul național al emisiilor de poluanți atmosferici, în conformitate cu Ghidul privind inventarul emisiilor de poluanți atmosferici (în continuare – *Ghidul EMEP*), aprobat în cadrul Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi pentru inventarierea emisiilor de poluanți specificați în anexa nr. 1 la Legea nr. 98/2022 și în tabelele A și B din anexa nr. 1 la Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024.

36. Agenția de Mediu asigură elaborarea inventarului național prin parcurgerea următoarelor etape:

36.1. planificare:

36.1.1. asigură resursele necesare pentru colectarea datelor și estimarea nivelului emisiilor de poluanți în atmosferă;

36.1.2. stabilește responsabilitățile personalului implicat în realizarea inventarului național;

36.2. pregătire și elaborare:

36.2.1. identifică categoriile-cheie, prin aplicarea metodelor de estimare prevăzute în Ghidul EMEP;

36.2.2. colectează datele privind factorii de emisie, precum și procesează informațiile, aplicând metodele selectate pentru estimare;

36.2.3. estimează nivelul emisiilor în conformitate cu metodele selectate;

36.2.4. estimează cantitativ gradul de incertitudine al datelor inventarului pe ansamblu și pentru fiecare poluant în parte, conform Ghidului EMEP;

36.2.5. asigură recalcularea estimărilor privind nivelul emisiilor de poluanți în conformitate cu Ghidul EMEP;

36.2.6. asigură revizuirea detaliată a inventarului pentru categoriile-cheie și pentru acele categorii la care au avut loc revizurii de metode de estimare și/sau date privind activitatea și/sau factorii de emisie;

36.2.7. elaborează versiunea finală a inventarului național și raportul informativ de inventariere;

36.3. management:

36.3.1. arhivează și stochează inventarul național, însoțit de raportul informativ de inventariere;

36.3.2. asigură estimarea prognozelor de emisii pe termen scurt pentru poluanții atmosferici;

36.3.3. publică pe propria pagina web oficială inventarul național și raportul informativ de inventariere.

37. Agenția de Mediu elaborează și aprobă, prin decizia conducătorului autorității, următoarele reguli interne privind:

37.1. selectarea metodelor de estimare și a factorilor de emisie necesari estimării nivelului emisiilor de poluanți în atmosferă;

37.2. procesarea, arhivarea și stocarea datelor;

37.3. controlul calității datelor, necesar procesului de elaborare a inventarului național;

37.4. validarea și raportarea datelor privind nivelul emisiilor de poluanți în atmosferă.

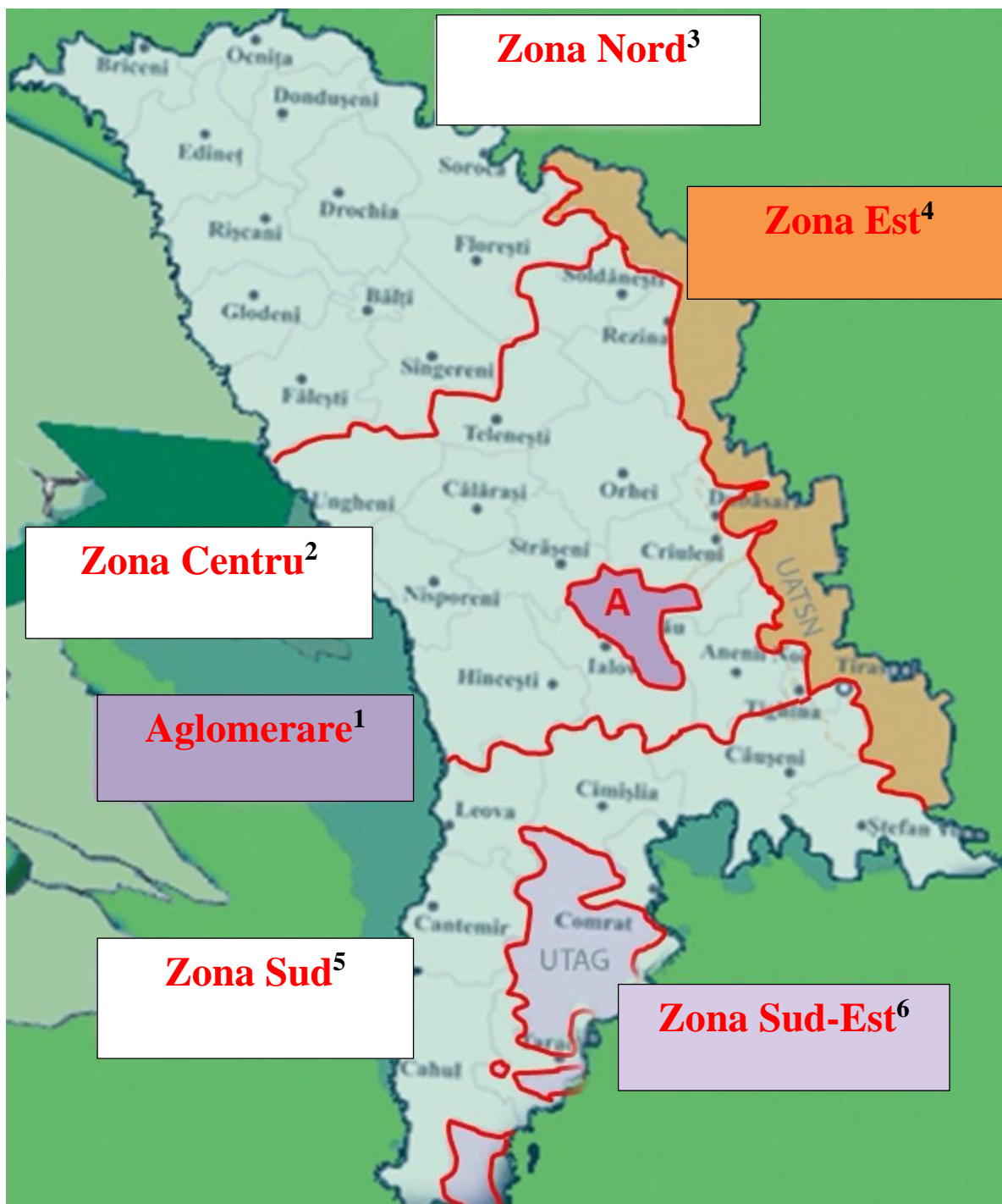
VI. INFORMAREA PUBLICULUI ȘI RAPORTAREA

38. Agenția de Mediu pune la dispoziție datele privind calitatea aerului atmosferic, în conformitate cu prevederile art. 38 din Legea nr. 98/2022.

39. Agenția de Mediu, în colaborare cu autoritățile publice centrale și cu instituțiile specializate în domeniul sănătății publice, informează publicul despre nivelurile poluanților atmosferici și efectele acestora asupra sănătății umane, în conformitate cu prevederile anexei nr. 8 la Legea nr. 98/2022.

40. Schimbul de date privind calitatea aerului atmosferic între autoritățile publice se efectuează gratuit.

**Delimitarea zonelor și a aglomerației
pentru monitorizarea poluanților atmosferici: PM10, PM2.5, NO2, CO, B(a)P, Ozon**

(¹) Aglomerare – mun. Chișinău;

(²) Zona Centru: Anenii Noi, Călăraș, Criuleni, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Șoldănești, Strășeni, Telenești, Ungheni;

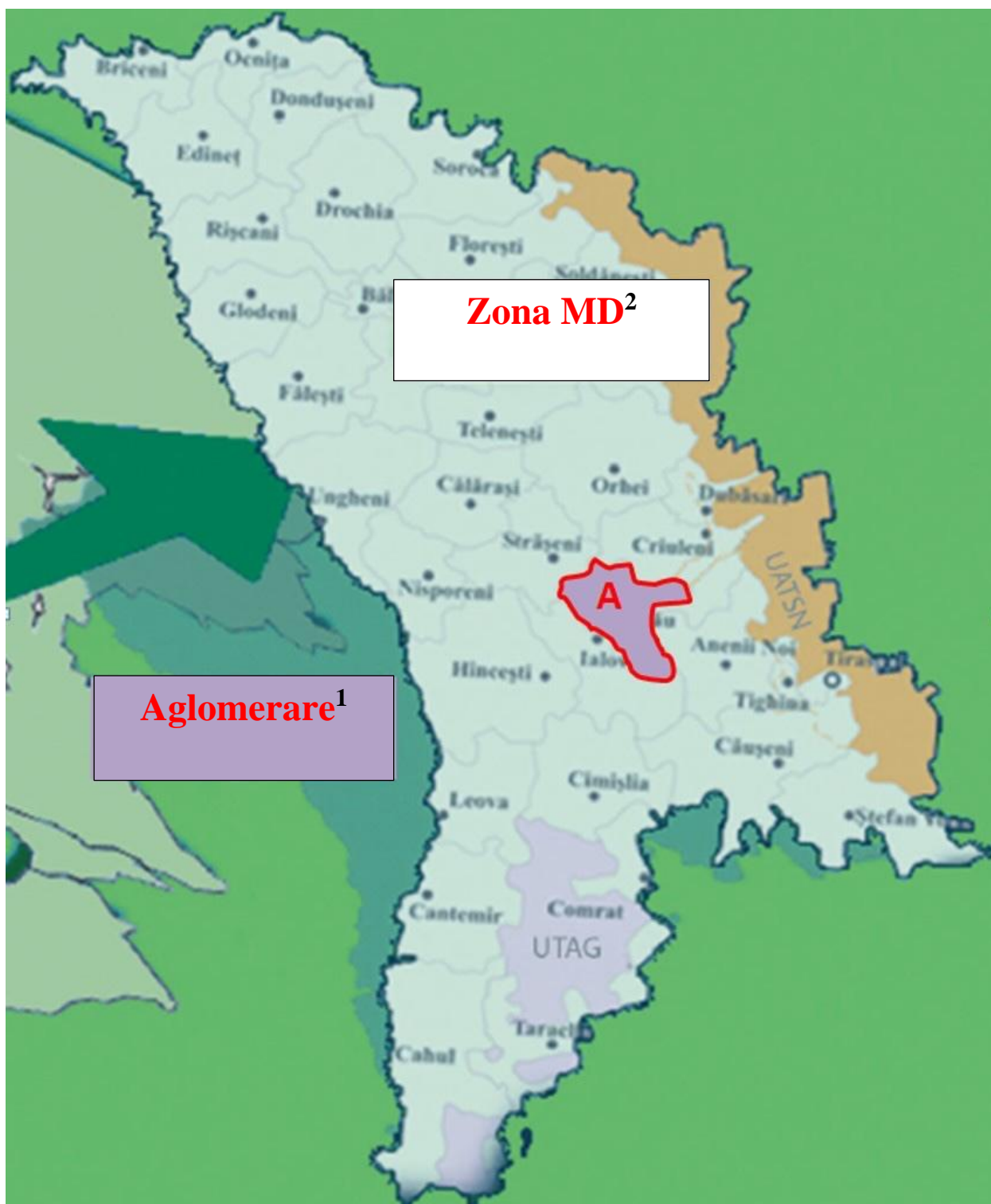
(³) Zona Nord: Bălți, Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnîța, Rîșcani, Sîngerei, Soroca;

(⁴) Zona Est: Bender, Camenca, Crasnoe, Dnestrovsc, Dubăsari, Grigoriopol, Rîbnița, Slobozia, Tiraspol;

(⁵) Zona Sud: Basarabasca, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă;

(⁶) Zona Sud-Est: Ceadâr-Lunga, Comrat, Taraclia, Vulcănești

**Delimitarea zonelor și a aglomerației
pentru monitorizarea poluanților atmosferici: SO₂, benzen, Pb, Cd, Ni, As, NO_x**

(¹) Aglomerație – mun. Chișinău;

(²) Zona MD: Anenii Noi, Bălți, Basarabeasca, Bender, Briceni, Cahul, Călăraș, Camenca, Cantemir, Căușeni, Ceadâr-Lunga, Cimișlia, Comrat, Taraclia, Crasnoe, Criuleni, Dnestrovsc, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Grigoriopol, Hîncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Rîbnița, Rîșcani, Sîngerei, Slobozia, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Strășeni, Telenești, Tiraspol, Ungheni, Vulcănești

Metode de referință pentru evaluarea concentrațiilor de dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, pulberi în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumb, benzen, monoxid de carbon și ozon, arsenic, cadmiu, mercur, nichel și hidrocarburi aromatice policiclice în aerul atmosferic

I. Metode de referință pentru prelevarea și măsurarea dioxidului de sulf, dioxidului de azot, oxizilor de azot, pulberilor în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumbului, benzenului, monoxidului de carbon și concentrației de ozon

1. Metoda de referință pentru măsurarea dioxidului de sulf

Metoda de referință pentru măsurarea dioxidului de sulf este cea descrisă în SM EN 14212 „Aer înconjurător. Metodă standardizată pentru măsurarea concentrației de dioxid de sulf prin fluorescență în ultraviolet”.

2. Metoda de referință pentru măsurarea dioxidului de azot și a oxizilor de azot

Metoda de referință pentru măsurarea dioxidului de azot și a oxizilor de azot este cea descrisă în SM EN 14211 „Aer înconjurător. Metodă standardizată pentru măsurarea concentrației de dioxid de azot și monoxid de azot prin chemiluminescență”.

3. Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea plumbului

Metoda de referință pentru prelevarea plumbului este cea descrisă în pct. 4. Metoda de referință pentru măsurarea plumbului este cea descrisă în standardul SM EN 14902 „Metoda standard de măsurare a Pb, Cd, As și Ni în fracția PM₁₀ a particulelor în suspensie”.

4. Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM₁₀

Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM₁₀ este cea descrisă în standardul SM EN 12341 „Aer înconjurător. Metodă standardizată de măsurare gravimetrică pentru determinarea fracției masice de PM₁₀ sau PM_{2,5} a particulelor în suspensie”.

5. Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM_{2,5}

Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM_{2,5} este cea descrisă în standardul SM EN 12341 „Aer înconjurător. Metodă standardizată de măsurare gravimetrică pentru determinarea fracției masice de PM₁₀ sau PM_{2,5} a particulelor în suspensie”.

6. Metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea benzenului

Metoda de referință pentru măsurarea benzenului este cea descrisă în standardul SM EN 14662, părțile 1, 2 și 3, „Calitatea aerului înconjurător. Metodă standardizată pentru măsurarea concentrației de benzen”.

7. Metoda de referință pentru măsurarea monoxidului de carbon

Metoda de referință pentru măsurarea monoxidului de carbon este cea descrisă în standardul SM EN 14626 „Aer înconjurător. Metodă standardizată pentru măsurarea concentrației de monoxid de carbon prin spectroscopie în infraroșu nedispersiv”.

8. Metoda de referință pentru măsurarea concentrației de ozon

Metoda de referință pentru măsurarea ozonului este cea descrisă în standardul SM EN 14625 „Aer înconjurător. Metodă standardizată pentru măsurarea concentrației de ozon prin fotometrie în ultraviolet”.

II. Metode de referință pentru prelevarea și măsurarea concentrațiilor de arsenic, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul atmosferic

1. Metoda de referință pentru prelevarea probelor și analizarea arsenului, cadmiului și nichelului în aerul înconjurător¹

Metoda de referință pentru prelevarea probelor de arsen, cadmiu și nichel în aerul înconjurător este descrisă în standardul SM EN 12341. Metoda de referință pentru măsurarea arsenului, cadmiului și nichelului în aerul înconjurător este cea descrisă în standardul SM EN 14902 „Calitatea aerului înconjurător – metoda standard de măsurare a concentrațiilor de Pb, Cd, As și Ni în fracția PM₁₀ a particulelor în suspensie”.

2. Metoda de referință pentru prelevarea probelor și analizarea hidrocarburilor aromatice policiclice în aerul înconjurător¹

Metoda de referință pentru prelevarea probelor de hidrocarburi aromatice policiclice în aerul înconjurător este descrisă în standardul SM EN 12341. Metoda de referință pentru măsurarea benzen[a]pirenului în aerul înconjurător este cea descrisă în standardul SM EN 15549 „Calitatea aerului înconjurător – metodă standardizată de măsurare a concentrației de benz[a]piren în aerul înconjurător”.

În lipsa unei metode standardizate de CEN pentru celelalte hidrocarburi aromatice policiclice se utilizează metode standardizate la nivel național sau metode standardizate de ISO, cum ar fi standardul SM SR EN ISO 12884.

3. Metoda de referință pentru prelevarea probelor și analizarea mercurului în aerul înconjurător¹.

¹ Se poate utiliza orice altă metodă, dacă se demonstrează că rezultatele acesteia sunt echivalente cu cele ale oricărei metode menționate mai sus.

Metoda de referință pentru măsurarea concentrațiilor de mercur gazos total în aerul înconjurător este cea descrisă în standardul SM EN 15852 „Calitatea aerului înconjurător – metoda standardizată de determinare a mercurului gazos total”.

4. Metoda de referință pentru prelevarea probelor și analizarea depunerii de arsen, cadmiu, mercur, nichel și hidrocarburi aromatice policiclice¹

Metoda de referință pentru determinarea depunerii de arsen, cadmiu și nichel este cea descrisă în standardul SM EN 15841 „Calitatea aerului înconjurător – metoda standardizată de determinare a conținutului de arsen, cadmiu, plumb și nichel în depuneri din atmosferă”.

Metoda de referință de determinare a depunerii de mercur este descrisă în standardul SM EN 15853 „Calitatea aerului înconjurător – metoda standardizată de determinare a depunerilor de mercur”.

Metoda de referință de determinare a depunerii de benzo[a]piren și de alte hidrocarburi policiclice este cea descrisă în standardul SM EN 15980 „Calitatea aerului. Determinarea depunerii de benz[a]antracen, benzo[b]fluoranten, benzo[j]fluoranten, benzo[k]fluoranten, benzo[a]piren, dibenz[a,h]antracen și indeno[1,2,3-cd] piren”.

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind monitorizarea
și gestionarea calității aerului atmosferic

1. Criterii pentru clasificarea ariilor

Tipul ariei	Criterii de amplasare
Arie urbană	Arie urbană cu construcții continue sau cel puțin preponderent construite, înseamnă acoperirea părții frontale a străzii cu clădiri cu cel puțin două niveluri sau clădiri mari detașate cu cel puțin două niveluri. Cu excepția parcurilor urbane, aria construită nu este combinată cu ariile neurbanizate
Arie suburbană	Arie urbană acoperită în mare parte cu construcții, ceea ce semnifică o localitate adiacentă cu clădiri detașate de orice dimensiune cu o densitate mai mică decât în aria cu „construcții continue” Aria construită se combină cu zonele neurbanizate, în special terenuri agricole, lacuri, păduri. Trebuie luat în considerare faptul că cuvântul „suburban” aici are un sens diferit decât înțelesul obișnuit al cuvântului, adică „o parte esențială a unui oraș”, ce sugerează faptul că aria suburbană întotdeauna este asociată cu cea urbană. În contextul managementului calității aerului, o arie suburbană poate fi suburbană în sine, fără orice parte urbană
Arie rurală ¹	Toate ariile care nu corespund criteriilor stabilite pentru ariile urbane și suburbane sunt definite ca arii „rurale”. Categoria respectivă este divizată în trei subdiviziuni, pentru a indica distanța până la cea mai apropiată arie urbană construită
Arie rurală – lângă oraș	Arie situată la o distanță de până la 10 km de la hotarul unei arii urbane sau suburbane
Arie rurală – regională	10-50 km de la sursele semnificative/ariile cu surse semnificative
Aria rurală – îndepărtată	> 50 km de la sursele semnificative/ariile cu surse semnificative

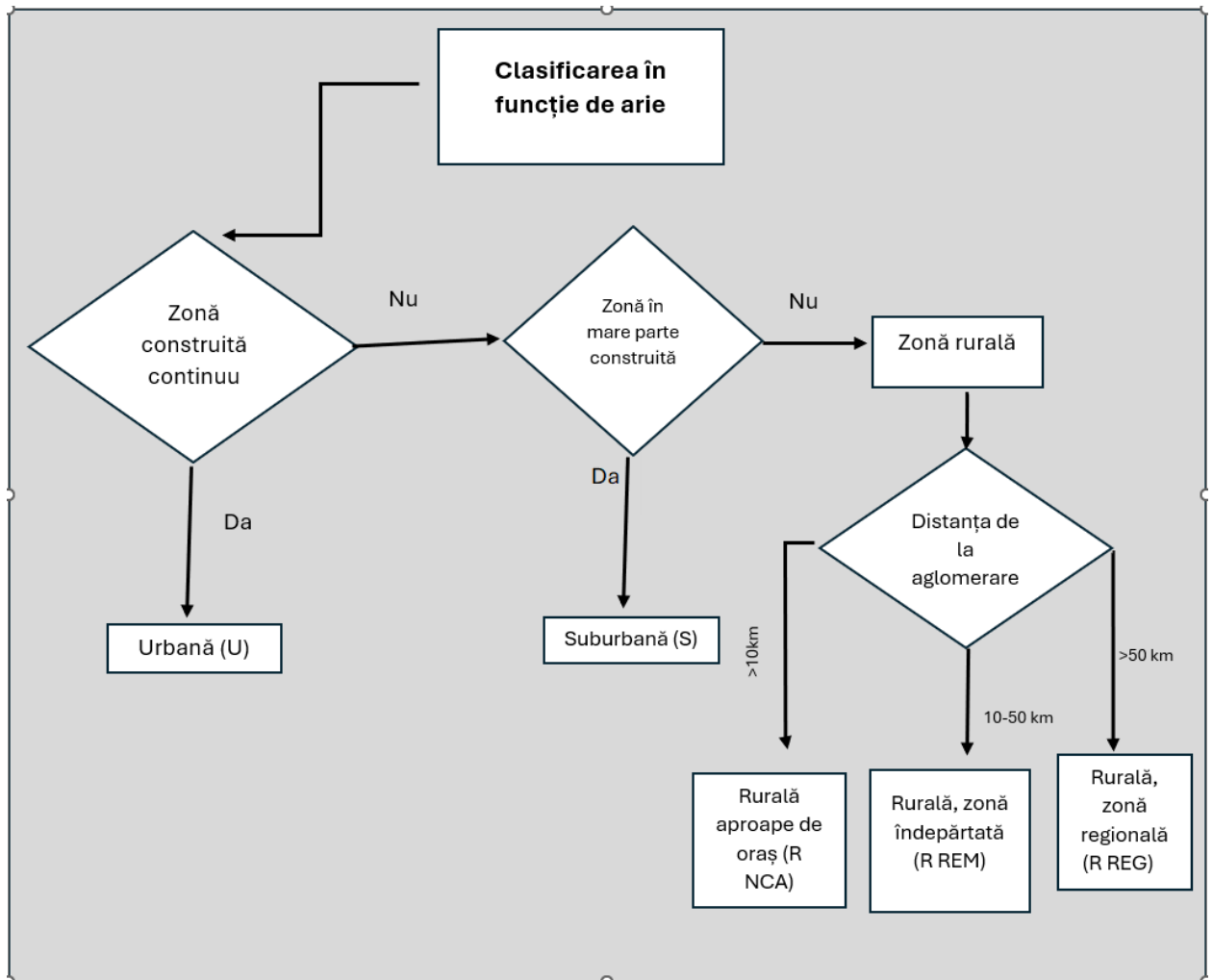
¹Subdivizarea este opțională

Distanțele specificate sunt doar orientative. Hotarul în acest caz trebuie să fie înțeles ca delimitare factorială a ariei construite, și nu hotar administrativ.

Aceste definiții se bazează pe distribuirea/densitatea clădirilor. Totuși, în procesul de clasificare a ariilor, în mod special pentru cazurile-„limită”, pot fi luate în considerare și alte elemente, precum densitatea populației, dimensiunea ariei și informația despre utilizarea terenului.

Tipurile diferite de arii sunt exclusive. O singură arie nu poate fi clasificată în două sau mai multe tipuri.

2. Schema grafică a clasificării stațiilor în funcție de arie

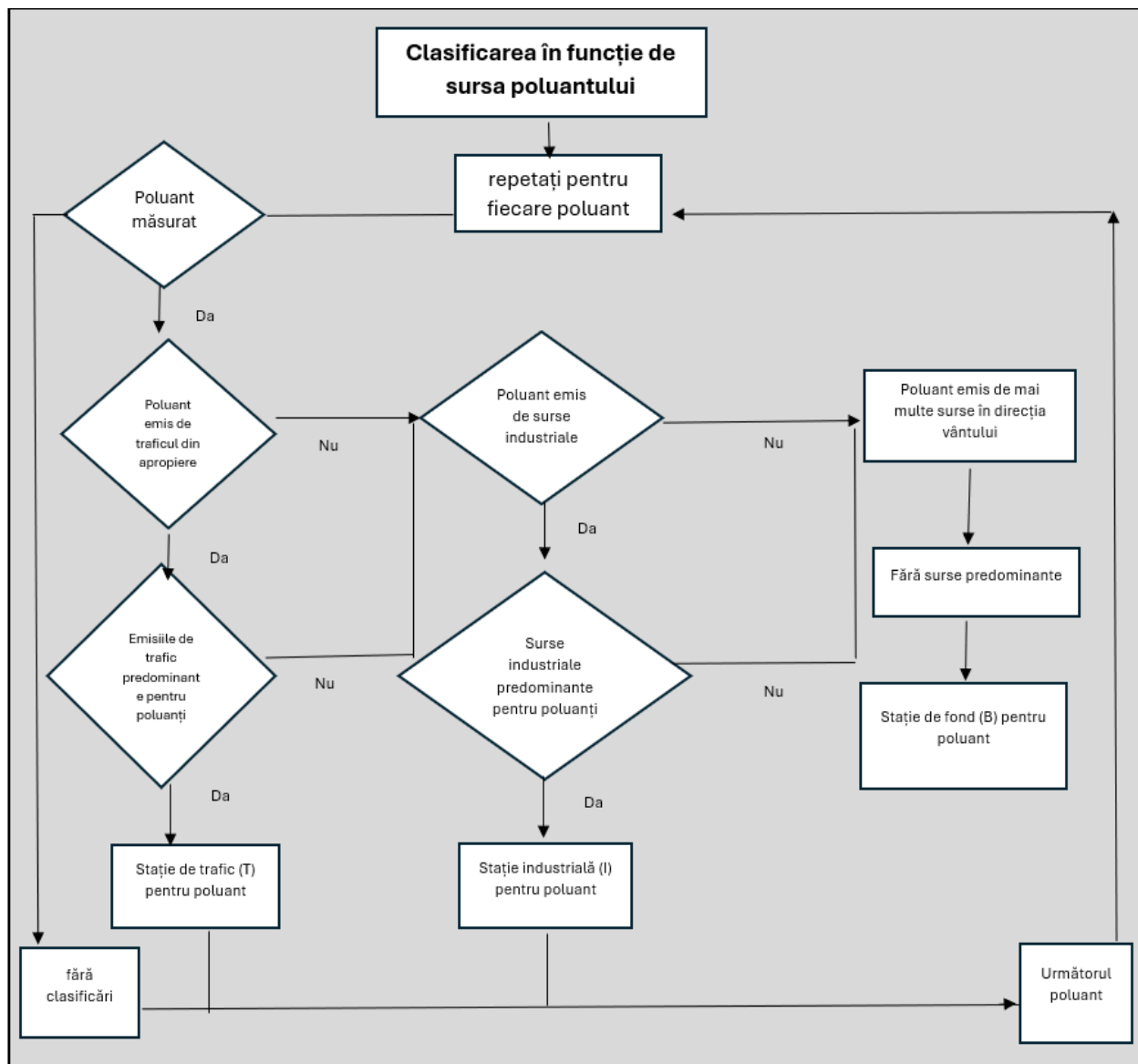
Se descrie locația în funcție de distribuția/densitatea amplasării clădirilor, precum și alte elemente, cum sunt densitatea populației și dimensiunea ariei.

Anexa nr. 5
la Regulamentul privind monitorizarea
și gestionarea calității aerului atmosferic

1. Clasificarea stațiilor în funcție de sursele de emisie preponderente

Tipul stației	Sursele de emisii
Trafic	Nivelurile de poluare sunt preponderent influențate de emisiile provenite de la drumurile cu trafic intens. Stațiile nu trebuie să fie amplasate la o distanță mai mare de 10 m de la bordură și trebuie să fie amplasate în zonele cu cele mai înalte concentrații de poluare, unde populația este cea mai expusă
Industrială	Nivelurile de poluare sunt preponderent influențate de emisiile provenite de la sursele industriale unice sau de la zonele industriale. Stațiile sunt amplasate în zonele cu cele mai înalte concentrații de poluare, unde populația este cea mai expusă. Se iau în considerare diverse surse industriale, inclusiv: instalațiile de producere a energiei termice (centrale termoelectrice, centrale electrice de termoficare, centrale termice raionale etc.); instalațiile de incinerare/tratare a deșeurilor, gunoiștile; mineritul, inclusiv extragerea pietrișului, petrolului, gazelor naturale; aeroporturile; porturile; activitățile agricole intensive, inclusiv fermele de porci și de păsări
Fond	Orice locație care nu este clasificată în categoria „trafic” sau „industrială”. Stația de monitorizare ar trebui să fie situată într-o locație în care nivelurile de poluare sunt reprezentative pentru expunerea medie a populației sau a vegetației și a ecosistemelor naturale, în cadrul zonei evaluate. Nivelul de poluare nu ar trebui să fie dominat de un singur tip de sursă, inclusiv trafic, cu excepția cazului în care tipul sursei este tipic în zona evaluată. Stația trebuie să fie reprezentativă pentru o arie mai mare de cel puțin câțiva kilometri pătrați

2. Schema grafică a clasificării stațiilor în funcție de sursele de emisie preponderante

Zonele de fond urban sunt îndepărtate de sursele mari de poluare, în special de drumurile importante și obiectivele industriale, cum ar fi centralele electrice, aeroporturile, porturile, incineratoarele de deșeuri.

Stațiile de monitorizare industriale sunt amplasate în direcția vântului de la sursele industriale în raport cu direcția predominantă a vântului, între ariile industriale și rezidențiale, astfel încât să poată fi măsurat impactul imediat asupra populației locale. Pentru a identifica direcția principală a vântului sau distribuția direcțiilor acestuia, trebuie utilizate date din mai mulți ani; pentru a evalua direcția principală a vântului, atenție deosebită trebuie acordată în ariile cu teren complex, unde structura topografică poate induce variații ale vântului la scară mică.

3. Instrumentele optime pentru identificarea diferitelor tipuri de stații:

3.1. baza de date privind emisiile care acoperă toate categoriile de surse relevante, într-o rezoluție spațială corespunzătoare, în special traficul rutier la scară stradală și sursele de poluare dintr-o arie cu o rezoluție de cel puțin un km;

3.2. datele de modelare a calității aerului cu o rezoluție spațială corespunzătoare;

3.3. datele de monitorizare a calității aerului din măsurări actuale sau anterioare.

Datele de monitorizare pot fi luate din măsurări continue a calității aerului sau din campanii de prelevare pasivă a probelor. Dacă nu sunt disponibile informații despre calitatea aerului și date despre emisii, ca indicatori pentru sursele relevante pot fi folosite plângerile locuitorilor cu privire la emisiile de fum, praf sau miros. Înălțimea sursei de emisii a obiectivelor industriale poate fi utilizată ca indicator suplimentar.

4. Surse suplimentare. În cazul în care nu sunt disponibile date despre emisii, pot fi utilizate următoarele informații suplimentare:

4.1. Sursele industriale

În cazul în care nu este disponibil niciun inventar de emisii cu informații detaliate despre toate instalațiile industriale relevante, se verifică următoarele elemente:

4.1.1. instalațiile industriale care emit substanțele chimice specificate în art. 4 pct. 29 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice;

4.1.2. activitățile industriale și economice cu risc semnificativ asupra mediului, specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale;

4.1.3. cantitatea de poluanți emiși;

4.1.4. înălțimea coșului de fum;

4.1.5. emisiile fugitive;

4.1.6. plângerile/sesizările înregistrate.

4.2. Traficul rutier

Informații de bază pentru a evalua emisiile de trafic pentru un anumit drum:

4.2.1. volumul mediu zilnic al traficului;

4.2.2. profilul traficului zilnic și săptămânal;

4.2.3. viteza medie a traficului;

4.2.4. frecvența ambuteiajelor, deplasarea intermitentă;

4.2.5. structura și vârsta parcului auto;

4.2.6. contribuțiile pornirii la rece;

4.2.7. numărul vehiculelor motorizate cu două, trei sau patru roți;

4.2.8. numărul de autobuze de categoria M2 și M3;

4.2.9. numărul de camioane de categoria N2 și N3.

4.3. Sistemul de alimentare cu energie termică

4.3.1. tipuri de sisteme de încălzire: centralizată (cu agent termic distribuit prin rețele) și individuală (sobe, șemineuri);

- 4.3.2. tipul instalației de încălzire;
- 4.3.3. tipul combustibilului utilizat;
- 4.3.4. zona încălzită a clădirii.
- 4.4. Alte surse de poluare a aerului
 - 4.4.1. lucrări de construcție;
 - 4.4.2. aeroporturile;
 - 4.4.3. porturile;
 - 4.4.4. agricultura, inclusiv eroziunea terenurilor;
 - 4.4.5. sursele naturale, în special furtunile de nisip din zonele deșertice ale Asiei Centrale sau ale Africii, incendiile forestiere sau de vegetație.

5. Informații topografice și meteorologice

Pentru a evalua transportul local și regional, dispersia poluanților și impactul asupra locuitorilor, sunt utilizate informații suplimentare relevante despre condițiile meteorologice și geografice.

Structura topografică a zonei (deluroasă, plată, vale îngustă sau largă, bazin) influențează semnificativ asupra transportului și dispersiei poluanților atmosferici prin:

- 5.1. transportul de-a lungul văilor;
- 5.2. modelele de transport zilnic induse de sistemele de vânt în văi;
- 5.3. sistemele eoliene de pantă, acumulări în bazine și văi.

Pentru a evalua transportul și dispersia poluanților, sunt utile informații despre direcția și viteza vântului, atât la nivelul solului, cât și la nivelul acoperișului, în special în ariile dens construite, precum și informații despre apariția, frecvența și înălțimea inversiilor de temperatură. Pentru stabilirea locurilor de monitorizare, în special la Chișinău, acești parametri, topografia și locațiile cu inversiuni, după caz, trebuie să fie luați în considerare cu atenție.

Hărțile la scară mare (scară 1:10.000 sau 1:25.000), fotografiile aeriene sau Sistemul Informațional Geografic sunt folosite ca instrumente pentru alegerea amplasamentului stațiilor de monitorizare.

Anexa nr. 6
la Regulamentul privind monitorizarea
și gestionarea calității aerului atmosferic

**Numărul minim de puncte de prelevare pentru
monitorizarea calității aerului în Republica Moldova**

	PM ₁₀ + PM _{2.5}	NO ₂	CO	O ₃	BaP	Benzen	SO ₂	Pb	Cd Ni As	NO _x (VC)	SO ₂ (VC)	Remarcă
Aglomerare	4	3	3	2	2	3	1	1	1	-	-	
Zona RM	-	-	-	-	-	3	3	3	1	1	1	
Zona Nord	4-6	1-2	2	2-3	2							
Zona Centru	4-6	1-2	1	2-3	2							Incl. stația de la Mateuți
Zona Est	3	1-2	2	2	1							Incl. stația de la Râbnița
Zona Sud	3	1	1	2	1	1 VC						Incl. stația rurală de la Leova
Zona Sud-Est	2	1		1								

VC = Valoarea critică pentru ecosisteme

- PM₁₀ + PM_{2.5} la aceeași locație se numără ca 2 puncte de prelevare;
- Numărul de puncte de prelevare de la 1:2 până la 2:1 pentru PM₁₀ și PM_{2.5}, la fel pentru punctele de prelevare de trafic și urbane, doar fără creșterea numărului total;
- 1 punct de prelevare pentru precursorii ozonului (COV, NO, NO₂) conform prevederilor din secțiunea II din anexa nr. 1 la Legea nr. 98/2022;
- 1 punct de prelevare/40 000 km² pentru NO_x, SO₂ (CV), conform literei C, secțiunea I din anexa nr. 6 la Legea nr. 98/2022;
- Indicatorul mediu de expunere (IME) a PM_{2.5}, punctele de prelevare de la Chișinău, Bălți, Tiraspol în locații urbane de fond, conform literei B, secțiunea I din anexa nr. 6 la Legea nr. 98/2022;
- Suplimentar: PM_{2.5} și conținutul chimic în PM_{2.5}, un punct de prelevare/100 000 km² în zona rurală;
- Măsurarea datelor meteorologice la stațiile urbane/suburbane și rurale indicate

METODOLOGIA

de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului

Prezenta Metodologie transpune Anexa XV din Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 152 din 11 iunie 2008(CELEX: 32008L0050), așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015.

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului (în continuare – *Metodologie*) stabilește procedura prin care se asigură cadrul juridic, organizatoric, funcțional și o concepție unitară de întocmire a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului, de aprobare și de punere în aplicare a acestora, de monitorizare și de raportare a stadiului și a efectelor realizării măsurilor din planuri, precum și de consultare a publicului.

2. Noțiunile utilizate în prezenta Metodologie au următoarele semnificații:

2.1. *autoritatea competentă teritorială* – entitatea responsabilă de elaborarea planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului, care este o subdiviziune teritorială desconcentrată a Agenției de Mediu, responsabilă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic la nivel local;

2.2. *plan de calitate a aerului* – set de măsuri cuantificabile din punctul de vedere al eficienței lor, pe care entitățile le pun în aplicare astfel încât să nu fie depășite valorile-limită pentru poluanții dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), benzen, monoxid de carbon, plumb sau valorile-țintă pentru arsen, cadmiu, nichel, benzo[a]piren, particule în suspensie (PM_{2,5}) specificate în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2022, care includ măsuri specifice referitoare la protecția copiilor și altor grupuri sensibile ale populației;

2.3. *plan de menținere a calității aerului* – set de măsuri pe care entitățile le pun în aplicare, astfel încât nivelul poluanților să se păstreze sub valorile-limită pentru poluanții dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), benzen, monoxid de carbon, plumb sau valorile-țintă pentru arsen, cadmiu, nichel benzo[a]piren, particule în suspensie (PM_{2,5}) specificate în anexa nr. 2 la Legea nr. 98/2022, care includ măsuri specifice referitoare la protecția copiilor și altor grupuri sensibile ale populației.

3. Atribuțiile și responsabilitățile entităților care elaborează și implementează activități incluse în documentele de politici de mediu, inclusiv care pun în aplicare planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului, sunt reglementate la art. 8-17 din Legea nr. 98/2022.

II. INIȚIEREA ELABORĂRII PLANURILOR DE CALITATE A AERULUI ȘI A PLANURILOR DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI

4. În conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2022, se elaborează următoarele tipuri de planuri:

4.1. planuri de calitate a aerului: în ariile din aglomerare și în zonele clasificate în regim de gestionare I, conform definiției de la art. 29 alin (1) lit. a) din Legea nr. 98/2022;

4.2. planuri de menținere a calității aerului: în ariile din aglomerare și în zonele clasificate în regim de gestionare II, conform definiției de la art. 29 alin (1) lit. b) din Legea nr. 98/2022.

5. Poluanții pentru care se elaborează planuri de calitate a aerului și planuri de menținere a calității aerului, precum și valorile-limită/valorile-țintă sunt stabilite în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 98/2022.

6. Aglomerările și zonele în care se delimitează arii clasificate în regimuri de gestionare I sau II sunt stabilite în Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic, aprobat de Guvern.

7. Agenția de Mediu efectuează clasificarea ariilor din zone și aglomerări pe baza rezultatelor măsurărilor și a studiilor de modelare și elaborează lista unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare.

8. Zonele și aglomerările sunt stabilite pentru a gestiona eficient calitatea aerului, aplicând acțiunile de reducere a poluării prin corelarea acestora cu ariile din unitățile administrativ-teritoriale care sunt grupate, în scopul de a limita costurile și sarcina administrativă și de evaluare.

9. Lista unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și din aglomerare se aprobă prin ordin al Ministrului Mediului și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

10. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului pentru unitățile administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și din aglomerare se elaborează de către autoritățile teritoriale competente în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea.

11. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se aprobă de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, după coordonarea acestora cu Agenția de Mediu.

12. Planul de calitate a aerului pentru aglomerarea ce include municipiul Chișinău se elaborează de către autoritatea teritorială competentă în comun cu Primăria municipiului Chișinău și cuprinde atât măsuri de ordin general, cât și măsuri specifice pentru fiecare arie din aglomerare, în funcție de rezultatul evaluării calității aerului atmosferic. Planul se aprobă de către Consiliul municipal Chișinău, după consultarea și coordonarea acestuia cu Agenția de Mediu.

13. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului includ măsuri specifice referitoare la protecția copiilor și altor grupuri sensibile ale populației.

14. Măsurile din planurile de calitate a aerului se stabilesc pe o perioadă de cinci ani.

15. Măsurile din planurile de menținere a calității aerului se stabilesc pe o perioadă de cinci ani. În cazul în care nivelul unor poluanți depășește valorile-limită și valorile-țintă dintr-o anumită arie, aceasta trece din regimul de gestionare II în regimul de gestionare I. Pentru aria respectivă se elaborează planul de calitate a aerului.

16. La elaborarea planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se asigură concordanța cu prevederile Programului național de control al poluării atmosferice, aprobat de Guvern, ale Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, ale Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale, ale Planului național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030 și ale Regulamentului privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental, aprobat de Guvern.

17. În termen de 10 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a ordinului privind aprobarea Listei unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și din aglomerare, Agenția de Mediu informează autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea despre necesitatea inițierii elaborării planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului.

18. În termen de până la 30 de zile lucrătoare de la publicarea ordinului menționat la pct. 17, autoritățile competente teritoriale în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea inițiază elaborarea planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului.

19. Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea publică, pe site-ul web oficial, anunțul cu privire la inițierea elaborării planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului, care conțin informații cu privire la:

19.1. proiectul planului de calitate a aerului/planului de menținere a calității aerului sau orice modificare/revizuire a acestuia;

19.2. autoritățile publice care dețin informații referitoare la planul de calitate a aerului/de menținere a calității aerului ori de modificare sau de revizuire a acestuia;

19.3. datele de contact la care pot fi transmise comentarii, întrebări sau opinii.

20. Publicul transmite comentariile cu privire la proiectul planului de calitate a aerului/de menținere a calității aerului ori de modificare sau revizuire a acestuia în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

III. ELABORAREA PLANURILOR DE CALITATE A AERULUI ȘI A PLANURILOR DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI

21. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului includ scenariile și măsurile identificate în cadrul studiului de evaluare a calității aerului atmosferic realizat la nivel național, coordonat cu Agenția de Mediu

22. Agenția de Mediu pune la dispoziția autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, la solicitare, următoarele date referitoare la încadrarea unităților administrativ-teritoriale în regimuri de gestionare: indicatorii pentru care s-a depășit valoarea-limită și/sau valoarea-țintă, perioada de timp pentru care a fost realizată evaluarea, perioada de mediere (valoarea-limită orară, valoarea-limită zilnică, valoarea-limită anuală), cantitatea totală de emisii (t/an) pentru fiecare poluant și pe categorii de surse staționare, mobile și de suprafață.

23. Planurile de calitate a aerului se elaborează în conformitate cu structura stabilită în anexa nr. 1, iar planul de menținere a calității aerului – în conformitate cu structura stabilită în anexa nr. 2.

24. Planurile de calitate a aerului se întocmesc pe baza studiului de evaluare a calității aerului atmosferic, care include date și estimări referitoare la dispersia poluanților atmosferici pe întreg teritoriul Republicii Moldova, axându-se, în special, pe următoarele aspecte:

24.1. descrierea modelării matematice a dispersiei poluanților în atmosferă pentru elaborarea scenariilor/măsurilor și estimarea efectelor acestora;

24.2. analiza topografică și climatică a ariei pentru care s-a realizat încadrarea în regimul de gestionare I;

24.3. analiza situației curente cu privire la calitatea aerului atmosferic;

24.4. evaluarea nivelului de fond rural (total, natural, transfrontalier);

24.5. evaluarea nivelului de fond urban (total, trafic, industrie, inclusiv producția de energie termică și electrică, agricultură, surse comerciale și rezidențiale, echipamente mobile fără destinație rutieră, transfrontalier);

24.6. caracterizarea indicatorilor pentru care se elaborează planul de calitate a aerului și informațiile referitoare la efectele asupra mediului și sănătății populației, după caz;

24.7. identificarea principalelor surse de emisie responsabile de depășirea valorii-limită/valorii-țintă și poziționarea lor pe hartă, inclusiv tipul și cantitatea totală de poluanți emiși din sursele respective (tone/an); datele de monitorizare oferite de operatorii din ariile încadrate în regimul de gestionare I, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 98/2022, după caz;

24.8. identificarea locațiilor pentru amplasarea stațiilor de monitorizare;

24.9. analiza datelor meteo referitoare la viteza vântului, precum și cele referitoare la calmul atmosferic și condițiile de ceață, pentru analiza transportului de poluanți în aspect transfrontalier, respectiv, pentru stabilirea favorizării acumulării poluanților la suprafața solului, care ar putea conduce la concentrații ridicate ale acestora;

24.10. în cazul ozonului, care nu este un poluant principal, ci unul secundar, se iau în considerare informațiile legate de sursele de emisie ale substanțelor precursorale ale acestuia și de condițiile meteorologice la macroscară.

25. Planurile de menținere a calității aerului trebuie să cuprindă cel puțin următoarele elemente:

25.1. descrierea modului de identificare a scenariilor/măsurilor, precum și estimarea efectelor acestora;

25.2. analiza topografică și climatică a ariei pentru care s-a realizat încadrarea în regimul de gestionare II;

25.3. analiza situației curente cu privire la calitatea aerului la momentul inițierii planului de menținere a calității aerului;

25.4. evaluarea nivelului de fond rural total, natural și transfrontalier;

25.5. evaluarea nivelului de fond urban: total, trafic, industrie, inclusiv producția de energie termică și electrică, agricultură, surse comerciale și rezidențiale, echipamente mobile fără destinație rutieră, transfrontalier;

25.6. caracterizarea indicatorilor pentru care se elaborează planul de menținere a calității aerului și informațiile referitoare la efectele asupra mediului și sănătății populației, după caz;

25.7. identificarea principalelor surse de emisie care ar putea contribui la degradarea calității aerului și poziționarea lor pe hartă, inclusiv tipul și cantitatea totală de poluanți emiși din sursele respective (tone/an); sunt utilizate datele de monitorizare oferite de operatorii din ariile încadrate în regimul de gestionare II, după caz;

25.8. informațiile referitoare la posibilul impact al dispersiei poluanților emiși în atmosferă de la sursele din zonele sau aglomerările învecinate;

25.9. analiza datelor meteo referitoare la viteza vântului, precum și cele referitoare la calmul atmosferic și condițiile de ceață, pentru analiza transportului de poluanți în aspect transfrontalier, respectiv pentru stabilirea favorizării acumulării poluanților la suprafața solului, care ar putea conduce la concentrații ridicate ale acestora;

25.10. în cazul ozonului, care nu este un poluant principal, ci unul secundar, se ține cont de informațiile legate de sursele de emisie ale substanțelor precursore ale acestuia și de condițiile meteorologice la macroscară.

26. Planurile de calitate a aerului includ scenarii, cu identificarea măsurilor de reducere a emisiilor asociate diferitelor categorii de surse de emisie, pentru fiecare arie clasificată în regimul de gestionare I.

27. Planurile de menținere a calității aerului includ scenarii, cu identificarea măsurilor de menținere a nivelului concentrațiilor de poluanți în atmosferă cel puțin la nivelul inițial sau de reducere a emisiilor în cazul atestării depășirii concentrațiilor de poluanți asociate diferitelor categorii de surse de emisie, pentru fiecare arie clasificată în regimul de gestionare II.

28. Pentru fiecare măsură identificată în planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se evaluează impactul acesteia asupra calității aerului atmosferic, exprimat ca indicator cuantificabil.

29. Fiecare scenariu luat în considerare în cadrul planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului include următoarele:

29.1. anul de referință cu care începe scenariul;

29.2. repartizarea surselor de emisie;

29.3. descrierea emisiilor în aria relevantă în anul de referință;

29.4. nivelurile concentrației/concentrațiilor și numărul de depășiri ale valorii-limită și/sau valorii-țintă în anul de referință – în cazul planurilor de calitate a aerului, și nivelurile concentrației/concentrațiilor raportate la valorile-limită și/sau la valorile-țintă în anul de referință – în cazul planurilor de menținere a calității aerului;

29.5. descrierea scenariului privind emisiile în aria relevantă în anul de proiecție;

29.6. nivelurile concentrațiilor așteptate în anul de proiecție;

29.7. nivelurile concentrațiilor și numărul de depășiri ale valorii-limită și/sau valorii-țintă în anul de proiecție;

29.8. măsurile identificate, cu precizarea pentru fiecare dintre acestea a denumirii, descrierii, calendarului de implementare, a scării spațiale, a costurilor estimate pentru punerea în aplicare și a surselor potențiale de finanțare, precum și a indicatorilor pentru monitorizarea progreselor.

IV. DEFINITIVAREA, APROBAREA ȘI PUBLICAREA PLANURILOR DE CALITATE A AERULUI ȘI A PLANURILOR DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI

30. Autoritățile competente teritoriale în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea definitivează planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului luând în considerare comentariile și opiniile prezentate în cadrul consultărilor publice.

31. După definitivare, planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se prezintă spre coordonare Agenției de Mediu, care le avizează în termen de 30 de zile calendaristice.

32. După coordonarea cu Agenția de Mediu, planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului sunt aprobate prin decizia autorității deliberative a administrației publice locale de nivelul al doilea. În cazul în care câteva autorități ale administrației publice locale sunt grupate într-o zonă de gestionare a ariilor, planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului sunt aprobate de fiecare administrație publică locală de nivelul al doilea în parte.

33. Deciziile autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea însoțite de planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se plasează pe site-ul web oficial al emitentului și al Agenției de Mediu.

V. MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA IMPLEMENTĂRII PLANURILOR DE CALITATE A AERULUI ȘI A PLANURILOR DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI

34. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului sunt puse în aplicare prin realizarea măsurilor/acțiunilor în termenele stabilite, pentru a asigura îmbunătățirea calității aerului.

35. Entitățile responsabile de punerea în aplicare a măsurilor din planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului informează anual, până la data de 15 februarie a anului următor anului de raportare, autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea privind nivelul realizării acestora.

36. Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în colaborare cu inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului monitorizează și verifică stadiul realizării măsurilor/acțiunilor din planurile de calitate a aerului / de menținere a calității aerului.

37. Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea elaborează anual raportul cu privire la stadiul realizării măsurilor/acțiunilor din planurile de

calitate a aerului/de menținere a calității aerului și îl coordonează cu Agenția de Mediu. Raportul se pune la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe site-ul web oficial al administrației publice locale de nivelul al doilea și al Agenției de Mediu până la data de 15 martie a anului următor anului de raportare.

38. În baza raportului menționat la pct. 37 și a rezultatelor măsurărilor concentrațiilor de poluanți atmosferici la stațiile de monitorizare a calității aerului, care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, Agenția de Mediu evaluează impactul măsurilor/acțiunilor din planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului asupra reducerii emisiilor de poluanți sub valorile-limită, valorile-țintă, respectiv, sub obiectivul pe termen lung, și transmite informația respectivă Ministerului Mediului până la data de 30 martie a anului următor anului de raportare.

VI. ACTUALIZAREA SI REVIZUIREA PLANURILOR DE CALITATE A AERULUI ȘI A PLANURILOR DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI

39. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului se actualizează o dată la cinci ani.

40. În cazul în care sunt atestate depășiri ale valorilor-limită și/sau ale valorilor-țintă pe perioada derulării planului de calitate a aerului/de menținere a calității aerului pentru unul și/sau mai mulți poluanți, alții decât cei pentru care s-a elaborat planul, acesta se revizuieste, cu parcurgerea aceluiași etape ca și la planul inițial.

41. Planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului actualizate sau revizuite se publică pe site-ul web oficial al autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și al Agenției de Mediu.

Anexa nr. 1
la Metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului
și a planurilor de menținere a calității aerului

STRUCTURA
planului de calitate a aerului

1. Informații generale care urmează a fi incluse în planurile de calitate a aerului:

- 1.1. denumirea planului privind calitatea aerului;
- 1.2. anul de referință al primei depășiri a concentrației de poluanți;
- 1.3. autoritatea competentă teritorială responsabilă de elaborarea și de implementarea planului de calitate a aerului (denumirea, adresa poștală, adresa electronică, site-ul web, numele persoanei responsabile, numărul de telefon);
- 1.4. stadiul (în pregătire, în curs de adoptare, implementare, revizuire, finalizare etc.);
- 1.5. poluanții vizați (denumirea poluanților, valoarea-limită/valoarea-țintă care a fost depășită (orar/zilnic/anual));
- 1.6. data adoptării planului;
- 1.7. calendarul punerii în aplicare a planului;
- 1.8. linkul web unde este amplasat planul.

2. Informații cu privire la localizarea poluării:

- 2.1. tipul de zonă/aglomerare (hartă);
- 2.2. estimarea zonei poluate (km²) și a populației expuse poluării;
- 2.3. datele climatice utile;
- 2.4. datele relevante privind topografia;
- 2.5. informațiile privind tipul de ținte (populația și componentele de mediu expuse poluării) care necesită protecție în zonă;
- 2.6. stațiile de măsurare (hartă, coordonate geografice).

3. Natura și evaluarea poluării:

- 3.1. concentrațiile de poluanți estimați în anii anteriori (înaintea aplicării măsurilor de îmbunătățire);
- 3.2. concentrațiile de poluanți măsurate la începutul proiectului;
- 3.3. tehnicile utilizate pentru evaluare.

4. Originea poluării:

- 4.1. lista principalelor surse de emisie responsabile de poluare (harta);
- 4.2. cantitatea totală a emisiilor din aceste surse (tone/an);
- 4.3. informațiile privind poluarea importată din alte zone.

5. Informații privind repartizarea surselor:

- 5.1. anul de referință;

- 5.2. nivelul de fond: total;
- 5.3. nivelul de fond: pe teritoriul Republicii Moldova;
- 5.4. nivelul de fond: transfrontalier;
- 5.5. creșterea nivelului de fond urban: total;
- 5.6. creșterea nivelului de fond urban: trafic;
- 5.7. creșterea nivelului de fond urban: industrie, inclusiv producția de energie termică și electrică;
- 5.8. creșterea nivelului de fond urban: agricultură;
- 5.9. creșterea nivelului de fond urban: surse comerciale și rezidențiale;
- 5.10. creșterea nivelului de fond urban: transport maritim;
- 5.11. creșterea nivelului de fond urban: echipamente mobile fără destinație rutieră;
- 5.12. creșterea nivelului de fond urban: transfrontalier;
- 5.13. creșterea nivelului de fond rural: total;
- 5.14. creșterea nivelului de fond rural: trafic;
- 5.15. creșterea nivelului de fond rural: industrie, inclusiv producția de energie termică și electrică;
- 5.16. creșterea nivelului de fond rural: agricultură;
- 5.17. creșterea nivelului de fond rural: surse comerciale și rezidențiale;
- 5.18. creșterea nivelului de fond rural: echipamente mobile fără destinație rutieră;
- 5.19. creșterea nivelului de fond rural: transfrontalier.

6. Informații privind scenariul prevăzut pentru anul de realizare a obiectivelor

- 6.1. anul de referință cu care încep previziunile;
- 6.2. repartizarea surselor;
- 6.3. situația de referință: descrierea scenariului privind emisiile;
- 6.4. situația de referință: emisiile totale în unitatea spațială relevantă;
- 6.5. situația de referință: măsurile incluse (link);
- 6.6. situația de referință: nivelurile de concentrație așteptate în anul de proiecție;
- 6.7. situația de referință: numărul estimat de depășiri în anul de proiecție;
- 6.8. proiecția: descrierea scenariului privind emisiile;
- 6.9. proiecția: emisiile totale în unitatea spațială relevantă;
- 6.10. proiecția: măsurile incluse (link);
- 6.11. proiecția: nivelurile de concentrație așteptate în anul de proiecție;
- 6.12. proiecția: numărul estimat de depășiri în anul de proiecție.

7. Informații privind măsurile sau proiectele de îmbunătățire a calității aerului:

- 7.1. denumirea măsurii;
- 7.2. descrierea măsurii;
- 7.3. calendarul aplicării măsurii;
- 7.4. sectorul sursă afectat;
- 7.5. costurile estimate pentru punerea în aplicare, după caz;

- 7.6. punerea în aplicare planificată: datele de începere și de finalizare;
- 7.7. data la care măsura este prevăzută să intre pe deplin în vigoare;
- 7.8. alte date-cheie privind punerea în aplicare;
- 7.9. indicatorul pentru monitorizarea progreselor;
- 7.10. reducerea emisiilor anuale ca urmare a măsurii aplicate;
- 7.11. impactul preconizat în ceea ce privește nivelul concentrației în anul de proiecție, după caz;
- 7.12. impactul preconizat în ceea ce privește numărul depășirilor în anul de proiecție, după caz;
- 7.13. estimarea îmbunătățirii planificate a calității aerului și a perioadei de timp preconizate, conform necesarului pentru atingerea acestor obiective.

Anexa nr. 2
la Metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului
și a planurilor de menținere a calității aerului

STRUCTURA
planului de menținere a calității aerului

1. Informații generale care urmează a fi furnizate pentru planul de menținere a calității aerului:

- 1.1. denumirea planului de menținere a calității aerului;
- 1.2. autoritatea competentă teritorială responsabilă de elaborarea și de implementarea planului de menținere a calității aerului (denumirea, adresa poștală, adresa electronică, site-ul web, numele persoanei responsabile, numărul de telefon);
- 1.3. planul de menținere a calității aerului: stadiu (în pregătire, în curs de adoptare, implementare etc.);
- 1.4. data adoptării planului;
- 1.5. calendarul punerii în aplicare a planului;
- 1.6. linkul web unde este amplasat planul.

2. Localizarea zonei/aglomerării. Informații generale:

- 2.1. estimarea zonei/aglomerării (hartă) și a populației posibil expuse poluării;
- 2.2. datele climatice utile;
- 2.3. datele relevante privind topografia;
- 2.4. informațiile privind tipul de ținte (populație și componentele de mediu posibil expuse poluării) care necesită protecție în zonă;
- 2.5. stațiile de măsurare (hartă, coordonate geografice).

3. Analiza situației existente

Descrierea factorilor responsabili de o posibilă depășire a emisiilor, cum este, transportul, inclusiv transportul transfrontalier, formarea de poluanți secundari în atmosferă.

4. Măsurile sau proiectele adoptate pentru menținerea calității aerului:

- 4.1. măsurile pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă, și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului atmosferic în condițiile unei dezvoltări durabile;
- 4.2. calendarul aplicării planului de menținere (măsură, responsabil, termen de realizare, estimare costuri/surse de finanțare etc.).

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității
aerului atmosferic
(nr. unic 934/MM/2024)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul <i>Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic</i> a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 5 și art. 37 alin. (3) din Legea nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Problema principală soluționată prin implementarea proiectului <i>Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic</i> constă în îmbunătățirea calității aerului atmosferic prin reglementarea funcționării a două sisteme integrate: Sistemului Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA) și Sistemului Național de Monitorizare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNMGICA), precum și aprobarea metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului, care va stabili mecanismul comun pentru elaborarea acestor planuri și prin urmare, identificarea acțiunilor care vor minimiza poluarea aerului la nivel local și național . La momentul actual, nu se implementează măsuri de reducere a poluării, abordate la nivel local, orientate pe tipul poluării și sursa poluării.</p> <p>Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății circa 70% din populația urbană respiră aer poluat și doar circa 10% din populația totală a lumii respiră aer, calitatea căruia este în limitele acceptabile.</p> <p>Aerul poluat este al doilea factor de risc pentru bolile netransmisibile, iar Republica Moldova se clasează printre țările cu cea mai înaltă rată a mortalității generale în regiunea europeană, determinată de aceste boli.</p> <p>Calitatea necorespunzătoare a aerului, caracteristică nivelului ridicat de poluanți, are și un impact economic considerabil - duce la creșterea costurilor medicale, la reducerea productivității muncii, provocă daune solului, culturilor agricole, pădurilor, lacurilor și râurilor. Cu toate că poluarea aerului este deseori asociată cu vârfuri și episoade de poluare, expunerea pe termen lung la doze mai mici de poluanți constituie o amenințare și mai gravă la adresa sănătății umane și a naturii.</p> <p>În Republica Moldova, calitatea aerului este monitorizată zilnic, folosind informații de la 17 stații de monitorizare, pe baza prelevării manuale a probelor. Doar municipiile Chișinău, Bălți, Bender, Tiraspol și Rîbnița, fiind cele mai mari centre industrializate, sunt acoperite de sistemul de monitorizare. În anul 2022, cu suportul Guvernului Germaniei a fost instalată prima stație de monitorizare automatizată de tip trafic în mun. Chișinău. Alte două stații de monitorizare automatizată sunt situate la Rezina (Mateuți) și Leova - stația de control asupra poluării transfrontaliere, unde se fac observații privind calitatea aerului atmosferic conform Programului comun pentru observări și evaluarea transferului poluanților la distanțe mari în Europa. Astfel, țara noastră nu este acoperită în totalitate cu măsurări ale calității aerului, sistemul de monitoring fiind învechit și fragmentat, iar datele obținute în procesul de monitorizare/inventariere nu reflectă situația reală în sector.</p>

Totuși, datele existente scot în evidență faptul că sursele principale de poluare a aerului atmosferic în Republica Moldova sunt: *sursele staționare (fixe)*, care includ centralele termoelectrice (CET-urile), cazangeriile individuale, întreprinderile industriale (evacuări ale poluanților în procesul de producere); *sursele mobile*, care includ transportul auto, feroviar, aerian, fluvial și tehnica agricolă, precum și *transferul transfrontalier al noxelor*. Principalii poluanți rezultați din aceste surse, care se iau în considerare în procesul de evaluare a calității aerului sunt: oxizii de carbon, formaldehida (CH₂O); dioxidul de sulf (SO₂), dioxidul de azot (NO₂) și oxizii de azot (NO_x), particulele în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumbul (Pb), benzenul (C₆H₆), monoxidul de carbon (CO), arsenul (As), cadmiul (Cd), nichelul (Ni) și benzo(a)pirenol (B(a)P).

Necesitatea elaborării și aprobării proiectului *Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic* rezultă din obiectivul de a crea un sistem integrat de monitorizare și management al calității aerului, precum și de a reduce emisiile de poluanți atmosferici, conform prevederilor Strategiei de Mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.409/2024.

Totodată, îmbunătățirea calității și protecția aerului va contribui la realizarea următoarelor Obiective de Dezvoltare Durabilă din Agenda 2030 și ținte specifice:

• **ODD 3: Sănătate și stare de bine** – Ținta: până în 2030, reducerea mortalității și morbidității cauzate de produsele chimice periculoase, precum și de poluarea și contaminarea aerului și apei.

• **ODD 11: Orașe și comunități durabile** – Ținta: până în 2030, reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții sporite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.

De asemenea, se va contribui la realizarea Obiectivului general 10 din SND "Moldova Europeană 2030", aprobată prin Legea nr.315/2022 - Asigurarea unui mediu sănătos și sigur.

Imperativul reducerii emisiilor de poluanți atmosferici la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului, prevăzut în art. 1 al Legii nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, subliniază necesitatea desfășurării activităților de evaluare, monitorizare și gestionare a calității aerului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului *Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic* este de a institui cadrul juridic pentru reglementarea funcționării a două sisteme integrate:

- Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA) - care prevede procedura de colectare a datelor și elaborare a *Inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici*, și
- Sistemul Național de Monitorizare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNMGICA) - care prevede instituirea *Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA)*, procedura de funcționare a acesteia și delimitarea teritoriului Republicii Moldova pentru evaluarea calității aerului atmosferic.

De asemenea, proiectul actului normativ, prin Metodologia specificată în anexa nr.2, stabilește procedura pentru asigurarea cadrului juridic, organizatoric și funcțional privind întocmirea, aprobarea și implementarea planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului, monitorizarea și raportarea progresului și efectelor măsurilor incluse în aceste planuri, precum și consultarea publicului.

Sistemul Național de Monitorizare și Gestionare Integrată a Calității Aerului va asigura controlul calității datelor referitoare la calitatea aerului, compatibilitatea și comparabilitatea acestora în cadrul întregului sistem, obținerea datelor în timp real și informarea publicului. De asemenea, vor fi consolidate capacitățile administrative pentru soluționarea problemelor din domeniu, prin inițierea acțiunilor corective și preventive în ceea ce privește poluarea aerului.

Proiectul propus spre aprobare instituie un mecanism de implementare a unui concept nou în managementul calității aerului atmosferic, reglementat prin Lege nr.98/2022. Acest mecanism se bazează pe următoarele acțiuni de implementare:

- 1) **delimitarea aglomerărilor și zonelor pe întreg teritoriul Republicii Moldova** pentru evaluarea calității aerului atmosferic și stabilirea punctelor potențiale de amplasare a stațiilor automate de monitorizare. Estimarea nivelurilor poluanților atmosferici se efectuează în raport cu obiectivele de sănătate și mediu, stabilite în Anexa nr.2 la Legea nr.98/2022;
- 2) stabilirea **regimurilor și metodelor de evaluare a calității aerului atmosferic** - se realizează conform art. 21 din Legea nr.98/2022, bazându-se pe pragurile de evaluare prevăzute în anexa nr.3, precum și pe rezultatele măsurărilor preliminare și studiilor de modelare;
- 3) stabilirea **criteriilor de clasificare a ariilor în regimuri de evaluare a calității aerului** pe întreg teritoriul Republicii Moldova în cadrul SNMGICA, precum și procedura de determinare a numărului de puncte de prelevare necesare pentru monitorizarea poluanților atmosferici prin intermediul Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA);
- 4) **etapele elaborării inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici**, prevăzuți în anexa nr.1 la Legea nr.98/2022, monitorizați în cadrul SNIEPA
- 5) **numărul de puncte de prelevare probe de aer** pentru asigurarea monitorizării poluanților atmosferici prin intermediul RNMCA
- 6) **întocmirea metodologiei de elaborare a planurilor de calitate și de menținere a calității aerului** cu scopul de a stabili procedurile necesare pentru crearea, aprobarea și implementarea eficientă a acestor planuri.
- 7) **întocmirea listei unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și aglomerări** (regim de gestionare I sau II).

Pentru monitorizarea poluanților atmosferici PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, CO, B(a)P și Ozon teritoriul Republicii Moldova este delimitat în următoarele cinci zone, specificate în anexa nr.1 la proiectul de Regulament, precum:

1. Zona Nord
2. Zona Centru
3. Zona Est
4. Zona Sud
5. Zona UTAG

Pentru monitorizarea poluanților atmosferici SO₂, benzen, Pb, Cd, Ni, As, NO_x teritoriul Republicii Moldova este delimitat într-o singură zonă, specificată în anexa nr.2 la proiectul de Regulament.

Pentru monitorizarea tuturor poluanților atmosferici specificați în anexa nr.1 la Legea nr.98/2022, este stabilită o aglomerare - ce include teritoriul municipiului Chișinău (conform anexei nr.2 la proiectul de Regulament).

Prevederile proiectului stipulează că în diverse zone și aglomerări se aplică regimuri de evaluare diferite. Pe baza rezultatelor evaluării, se stabilesc măsuri cuantificabile, implementate astfel încât să nu fie depășite valorile limită pentru poluanții atmosferici.

Metodologia de elaborare a planurilor de calitate și menținere a calității aerului, specificată în anexa nr.2 la proiectul de hotărâre de Guvern, prevede două tipuri de planuri:

- **Planuri de calitate a aerului** pentru zonele clasificate în regim de gestionare I;
- **Planuri de menținere a calității aerului** pentru zonele clasificate în regim de gestionare II.

Metodologia definește procedura și responsabilitățile instituțiilor și entităților implicate în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a (1) Planurilor de calitate a aerului, și (2) Planurilor de menținere a calității aerului, structura și conținutul acestora..

Planul de calitate a aerului reprezintă un set de măsuri cuantificabile din perspectiva eficienței, pe care entitățile trebuie să le implementeze pentru a nu depăși valorile-limită pentru poluanții atmosferici. Este esențial ca, la elaborarea acestui plan, să se asigure, pe cât e posibil, o concordanță cu Programul național de control al poluării atmosferice specificat în Hotărârea Guvernului nr.593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici.

Planul de menținere a calității aerului reprezintă un set de măsuri pe care entitățile le pun în aplicare, astfel încât nivelul poluanților să se păstreze sub valorile limită, specificate în anexa nr.2 la Legea nr.98/2022.

Planurile de calitate a aerului și de menținere a calității aerului pot include și acțiuni specifice destinate protecției copiilor și altor grupuri vulnerabile ale populației.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la imposibilitatea instituirii unui sistem național corespunzător de management integrat al calității aerului, armonizat cu cel european, capabil să evalueze impactul emisiilor asupra calității aerului atmosferic și să gestioneze riscurile efectelor nocive ale poluării asupra sănătății umane și a mediului înconjurător. Totodată, nu ar fi posibil de stabilit acțiuni de îmbunătățire a calității aerului atmosferic și de menținere a nivelului de poluanți la valori acceptabile pentru sănătatea umană, biodiversitate și mediu conform unui mecanism sectorial comun.

Republica Moldova, ca țară care a ratificat Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, semnând Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, este obligată să implementeze normele internaționale și standardele Uniunii Europene privind calitatea aerului înconjurător.

Astfel, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul propus spre aprobare, fiind un document axat pe instituționalizarea funcțiilor de evaluare și monitorizare a calității aerului, nu va avea un impact direct asupra activității autorităților publice. Implementarea prevederilor proiectului nu necesită careva măsuri instituționale sau organizatorice suplimentare (crearea unor noi instituții sau subdiviziuni în instituțiile existente). Autoritatea responsabilă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic este Agenția de Mediu. Această instituție asigură funcționarea SNMGICA și SNI EPA, administrează Rețeaua națională de monitorizare a calității aerului (RNMCA),

elaborează inventarul național al emisiilor de poluanți, raportul privind calitatea aerului atmosferic la nivel național, asigură informarea publicului și a autorităților publice privind calitatea aerului atmosferic ș.a.

Subdiviziunile teritoriale ale Agenției de Mediu vor colabora cu autoritățile publice locale în vederea elaborării planurilor de calitate a aerului/planurilor de menținere a calității aerului în baza Studiului de evaluare a calității aerului atmosferic realizat la nivel național.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costurile totale de implementare a actului normativ sunt legate de crearea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului. Costurile respective au fost estimate și prezentate în cadrul procesului de aprobare a analizei impactului de reglementare asupra proiectului de Lege nr. 98/2022.

Urmare a analizei efectuate pe baza proiectului Legii privind calitatea aerului atmosferic, referitor la crearea Rețelei integrate Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA) și amplasarea stațiilor de monitorizare a calității aerului pe teritoriul Republicii Moldova, costurile investiționale au fost calculate de către experții Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului ”Dezvoltarea Capacităților pentru Alinierea la Obiectivele Climatice ale UE în Țările din Parteneriatul Estic” (proiectul EaP Climate), și publicate în anul 2017 în ”*Strategia de implementare a monitorizării și managementului calității aerului înconjurător conform standardelor UE în Republica Moldova*”.

Urmare a analizei efectuate, tipurile de costuri se împart în următoarele categorii:

- 1) Costurile investiționale ale stațiilor fixe (preventiv stabilite a fi necesare 18 stații) și o stație mobilă - 915.000 euro;
- 2) Costurile analizatoarelor care vor asigura funcționarea stațiilor și efectuarea măsurărilor - 1.940.000 euro;
- 3) Cheltuielile pentru laboratorul de referință și calibrare - 195.000 euro, mentenanță și deservirea echipamentului – 25.000 euro;
- 4) Costurile pentru centrul de monitoring cu echipament TIC (hard și soft) - 300.000 euro.

Astfel, în total, construcția sistemului de monitoring al calității aerului pentru întreg teritoriul țării, conform standardelor internaționale/europene se estimează a fi aproximativ 3.400.000 euro.

Crearea rețelei RNMCA, în special instalarea stațiilor automatizate noi, va avea loc etapizat, iar Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic este elaborat pentru stabilirea întregului proces de lucru a RNMCA și corelarea datelor colectate atât de la stațiile existente cât și cele care urmează a fi instalate pe parcurs.

Actualmente Rețeaua de monitorizare a calității aerului atmosferic este gestionată de Laboratorul de Referință de Mediu al Agenției de Mediu. Monitorizarea este efectuată prin intermediul unei rețele de posturi amplasate în cele mai industrializate urbe ale republicii: mun. Chișinău - 6 posturi, Bălți -2 posturi, or. Leova -1 post.

Prima etapă de modernizare a Rețelei de monitorizarea calității aerului, în scopul punerii în aplicare a Legii nr. 98/2022, a fost inițiată **în anul 2022 cu suportul Guvernului German**, prin amplasarea în mun. Chișinău a unei stații automatizate de monitorizare a calității aerului atmosferic, de tip trafic, capabilă să înregistreze un nivel de poluare preponderent influențat de emisiile provenite de la circulația transportului rutier. Stația este o construcție cu analizoare de gaze incluse, conectate la un sistem automat de prelevare și

un soft de înregistrare continuă a măsurătorilor de poluanți, amplasată în perimetrul intersecției bd. Ștefan cel Mare și Sfânt cu str. Mihail Viteazul.

Ulterior **în anul 2023 cu suportul partenerilor de dezvoltare** a fost reutilată cu echipamente automatizate de monitorizare a calității aerului, **a doua stație automată din RM**, situată în satul **Mateuți**, r-nul Rezina, **de tip fond rurală cu elemente industriale**.

În anul 2024 urmare unui Memorandum semnat între Agenția Națională pentru Protecția Mediului din România și Agenția de Mediu din Republica Moldova, Agenția de Mediu va primi din partea României un laborator mobil performant care va fi parte a rețelei RNMCA, destinat pentru prelevarea probelor de aer, apă, sol și stabilirea gradului de poluare.

În prezent Ministerul Mediului are încheiat un acord cu PNUD care implementează Proiectul „Greening the Future, Advancing Rights and Stability: Spurring an Inclusive and Green Transition with Responsive Governance in the Eastern Neighbourhood Region” / „Accelerate a Just Energy Transition in Moldova”, **prin intermediul căruia vor fi acoperite cheltuielile necesare pentru** consolidarea și funcționarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului. Astfel, **11 stații de monitoring automate urmează a fi procurate cu suportul proiectului UE-PNUD** „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, pentru a fi amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, în zonele delimitate în prezentul Regulament.

Pentru acoperirea costurilor legate de procurarea celorlalte stații, echipamente și sisteme de mentenanță, Ministerul Mediului în comun cu Agenția de Mediu au inițiat discuții și colaborări cu alți parteneri de dezvoltare și donatori care pot contribui la dezvoltarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului.

Totodată, cu suportul proiectului Twinning ”Calitatea aerului și mediul înconjurător” finanțat de UE, lansat la 12 septembrie 2024, Ministerul Mediului urmează să actualizeze ”Strategia de implementare a monitorizării și managementului calității aerului înconjurător conform standardelor UE în Republica Moldova” elaborată în anul 2017, iar ca rezultat **vor fi actualizate datele privind numărul de stații automatizate necesare a fi instalate pe teritoriul Republicii Moldova și costurile aferente.**

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.3 Proiectul propus, fiind un document axat în primul rând pe crearea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului și instituționalizarea funcțiilor de evaluare, monitorizare și gestionare a calității aerului atmosferic la nivel național, cu scopul de a preveni și înlătura pericolul asupra sănătății umane și mediului, nu va avea impact asupra activității de întreprinzător.

Măsurile care urmează a fi prevăzute în planurile de calitate și de menținere a calității aerului, elaborate în comun de către subdiviziunile teritoriale ale Agenției de Mediu și autoritățile publice locale, nu presupun efecte negative asupra activităților antreprenoriale, acestea fiind corelate cu planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice, având ca prioritate asigurarea menținerii calității aerului. Printre aceste măsuri se numără: extinderea spațiilor verzi, introducerea zonelor cu emisii reduse și limitarea accesului vehiculelor poluante în unele zone urbane, stimularea utilizării transportului public, dezvoltarea infrastructurii pentru vehicule electrice și biciclete, izolarea termică a clădirilor publice, dezvoltarea zonelor de acces pentru pietoni prin amenajarea de trotuare și alei pietonale, salubritatea eficientă a străzilor și altele.

4.4. Impactul social

Prezentul act normativ va avea un impact social direct, precum:

- reglementarea aspectelor ce țin de calitatea aerului atmosferic;
- îmbunătățirea calității aerului și ca urmare, stare mai bună a sănătății umane;
- accesul publicului la datele cu privire la calitatea aerului în regim on-line;
- reducerea afectării ecosistemelor, culturilor agricole și clădirilor prin reducerea ploilor acide și a altor forme de poluare;
- influența directă asupra investițiilor interne, atragerea investițiilor străine și, ca urmare, obținerea beneficiilor pentru dezvoltarea locală;
- beneficii sociale printr-o mai bună conștientizare, implicare și responsabilizare cu privire la problemele de mediu (de exemplu, responsabilitatea socială și implicarea în luarea măsurilor de prevenire a poluării aerului).

Beneficiile aferente creării Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului și implementării mecanismului de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, astfel cum este stabilit începând cu anul 2030, prin aplicarea Hotărârii Guvernului nr.593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, vor depăși costurile de asigurare a conformității. În primul rând, măsurile propuse se vor manifesta în creșterea duratei de viață și în îmbunătățirea stării de sănătate a oamenilor, ca urmare a reducerii numărului de cazuri de îmbolnăvire și decese cauzate de boli provocate de poluarea atmosferică. În al doilea rând, se estimează că îmbunătățirea calității aerului va aduce beneficii ecologice substanțiale datorită reducerii pagubelor cauzate ecosistemelor, care în caz contrar sunt dificil de exprimat în termeni monetari.

4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prin consultarea internă a prevederilor proiectului nu au fost constatate cazuri sau premise de încălcare a legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Se atestă lipsa unui impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen

Creșterea investițiilor interne și atragerea investițiilor străine vor stimula dezvoltarea locală, creând medii de lucru mai incluzive și echitabile. Astfel, vor fi generate beneficii economice și sociale semnificative pentru întreaga comunitate, inclusiv prin asigurarea egalității de gen. Măsurile incluse în proiect vor reduce emisiile de poluanți atmosferici la niveluri care vor minimiza impactul negativ asupra sănătății umane și în același timp, vor promova respectarea principiului egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Măsurile stabilite în proiect vor avea mai multe efecte pozitive:

- reducerea poluării aerului atmosferic și a mediului în ansamblu;
- datele obținute în urma monitorizării calității aerului vor fi folosite pentru a planifica acțiunile necesare reducerii nivelului de poluanți atmosferici, inclusiv prin dezvoltarea parcurilor și a spațiilor verzi;
- reducerea emisiilor de poluanți atmosferici va contribui la diminuarea efectelor de eutrofizare și acidifiere a ecosistemelor acvatice;
- reducerea suprafețelor de vegetație afectate de ploile acide;
- introducerea zonelor cu emisii reduse și limitarea accesului vehiculelor poluante în unele zone urbane vor contribui atât la îmbunătățirea calității aerului, cât și la protejarea ecosistemelor urbane, prin reducerea impactului negativ asupra plantelor, animalelor și habitatelor sensibile.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Noile prevederi în domeniul calității aerului va reprezenta un stimul pentru economie, datorită creșterii productivității muncii și piețelor pentru tehnologii și servicii de mediu, al cărei nivel corespunde costurilor aferente controlului poluării. Reducerea formării oxidanților fotochimici, în special a ozonului la nivelul solului (O₃), va conduce la creșterea productivității agricole și ca rezultat crearea de noi locuri de muncă. Totodată, diminuarea eutrofizării va contribui la restabilirea ihtiofaunei, fapt ce va genera beneficii economice.

Principalii noștri parteneri comerciali din economiile avansate ale lumii au deja standarde mai stricte decât cele din UE. Pentru a vinde pe aceste piețe, avem nevoie de factori care să stimuleze tehnologiile noi la nivel intern. Conform documentului „Perspective privind mediul până în 2050” al OCDE, se constată un interes crescut al economiilor emergente față de poluarea atmosferică. Acest interes va genera o cerere suplimentară de soluții în domeniul aerului curat la nivel mondial și o creștere a oportunităților pe piață pentru companiile europene. Întreprinderile autohtone vor fi în măsură să beneficieze de această investiție.

Conform estimărilor Comisiei Europene, costurile directe antrenate în respectarea obiectivelor privind calitatea aerului înconjurător în anul 2020 constituie circa 10 miliarde de euro pe an, iar beneficiile pentru sănătate în valoare monetară reprezintă peste 100 mlrd. de euro pe an. Astfel, beneficiile aduse de politica privind calitatea aerului depășesc cu mult costurile de implementare¹.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul actului normativ creează cadrul normativ pentru implementarea Legii nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, care transpune prevederile Directivei 2008/50/EC privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa; Directivei 2004/107/EC privind arsenicul, cadmiul mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice și Directivei 2015/1480 de modificare a mai multor anexe la Directivele 2008/50/EC și 2004/107/EC.

Proiectul transpune parțial prevederi ale Directivei 2008/50/EC și Directivei 2004/107/EC, și anume:

Pct. 3 din proiectul Regulamentului transpune noțiunile de “evaluare”, “indicatorul mediu de expunere”, “obligația referitoare la concentrația de expunere”, “poluant” din art. 2, pct. 2, pct. 4, pct. 20 și pct. 21 din Directiva 2008/50/CE;

Anexa nr. 3, Partea I la proiectul Regulamentului stabilește metodele de referință pentru prelevarea și măsurarea dioxidului de sulf, dioxidului de azot, oxizilor de azot, pulberilor în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumbului, benzenului, monoxidului de carbon și concentrației de ozon similar Părții A din Anexa VI la Directiva 2008/50/CE;

Anexa nr. 3, Partea II la proiectul Regulamentului instituie metodele de referință pentru prelevarea și măsurarea concentrațiilor de arsenic, cadmiu, mercur, nichel și hidrocarburi aromatice policiclice în aerul atmosferic după cum prevede și Anexa V la Directiva 2004/107/CE

Anexa nr. 1 la proiectul Metodologiei prevede structura planului de calitate al aerului, în conformitate cu structura stabilită în Anexa XV la Directiva 2008/50/CE.

¹ SEC(2005) 1133 din 29 septembrie 2005: Impact Assessment Annex to the Communication on Thematic Strategy on Air Pollution and the Directive on „Ambient Air Quality and Cleaner Air for Europe (Evaluare de impact – anexă la comunicarea referitoare la strategia tematică privind poluarea atmosferică și Directiva privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa), p. 21.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu au fost identificate

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului. În vederea efectuării consultării publice, proiectul Regulamentului, a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului și pe portalul particip.gov.md, astfel încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentul respectiv.

Proiectul Regulamentului prevede norme exclusiv cu caracter public. Realizarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, asociate cu evaluarea, monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic, precum și elaborarea inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici, cât și stabilirea procedurii de elaborare a planurilor de calitate/de menținere a calității aerului atmosferic vizează executarea angajamentului statului privind asigurarea protecției mediului și nu impun obligații pentru mediul de afaceri.

7. Concluziile expertizelor

Centrul Național Anticorupție a constatat că proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la reducerea emisiilor de poluanți atmosferici la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului și nu a depistat elemente coruptionale.

Expertiza Ministerului Justiției a constatat unele neconcordanțe sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, care au fost luate în considerare de către autor și au fost efectuate modificările respective.

Centrul de Armonizare a Legislației a evaluat gradul general de compatibilitate ca - parțial compatibil.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Cadrul normativ în domeniul protecției aerului atmosferic este reprezentat de:

Legea nr.1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, care vizează securitatea ecologică a populației, utilizarea rațională a resurselor naturale, precum și conservarea naturii și protecția tuturor componentelor de mediu (aer, apă, sol, flora, fauna, etc).

Legea nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, care prevede cadrul juridic pentru evaluare și monitorizare calității aerului. Prin intervenția dată statul urmărește elaborarea cadrului normativ secundar în vederea implementării prevederilor Legii nr.98/2022.

Legea nr.227/2022 privind emisiile industriale, care instituie cadrul normativ cu privire la prevenirea poluării provocate de activitățile industriale și economice, în vederea reducerii emisiilor în aer, apă și sol. Legea creează sistemul de autorizare integrată de mediu/autorizare de mediu, instituie procedura de aplicare a celor mai bune tehnici disponibile și a regulilor generale pentru operatori, precum și sistemul de monitorizare a respectării condițiilor din autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu.

Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.593/2024, care va contribui la atingerea obiectivelor de calitate a aerului prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor pentru cinci poluanți atmosferici de origine antropogenă. Acest obiectiv va fi realizat prin elaborarea

programului național de control al poluării atmosferice și a inventarului național de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere.

Nu este necesară modificarea cadrului normativ secundar existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Mediului, prin intermediul Agenției de Mediu, va asigura implementarea *Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic*.

Pentru implementarea prevederilor proiectului de act normativ, sunt necesare următoarele măsuri:

- evaluarea calității aerului atmosferic pe întreg teritoriul țării pe baza unor metode și criterii comune, pentru a întreprinde măsuri corective atunci când standardele nu sunt respectate;
- monitorizare continuă a calității aerului, dotarea cu echipamente automate pentru măsurarea concentrațiilor poluanților atmosferici;
- elaborarea și actualizarea inventarului național de emisii anuale;
- controlul calității datelor cu privire la nivelul de poluare a aerului atmosferic;
- obținerea de informații în timp real, precum și informarea publicului și a autorităților publice interesate despre calitatea aerului atmosferic, nivelul de depășire a pragurilor de emisie, inclusiv în cazurile de poluare excepțională;
- elaborarea planurilor de calitate a aerului / de menținere a calității aerului și monitorizarea realizării acestora.

Ministru

Sergiu LAZARENCO

SINTEZA
la proiectul de hotărâre a Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic

(număr unic 934/MM/2024)

Nr. d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
1.	Congresul Autorităților Locale din Moldova	Aviz nr. 383 din 08.11.2024	<p>1. În Anexa nr. 1 la Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic (Delimitarea zonelor și aglomerării pentru monitorizarea poluanților atmosferici: PM10, PM2.5, NO2, CO, B(a)P, Ozon”) - Nota de subsol (6): Zona UTAG: Ceadîr-Lunga, Comrat, Taraclia, Vulcănești) având în vedere că or. Taraclia nu face parte din UTA Găgăuzia, se propune modificarea denumirii zonei „UTAG”, inclusiv întru evitarea unor confuzii suplimentare. Propunerea este valabilă și pentru celelalte cazuri gramaticale similare în textul proiectului.</p> <p>2. În Anexa nr. 2 pct. 12 (...) Planul se aprobă de către Consiliul municipal după consultarea și coordonarea cu autoritatea competentă) se propune completarea după cuvintele „Consiliul municipal” cu denumirea municipiului: „Chișinău”.</p> <p>3. În Anexa nr. 2 pct. 32 (După coordonarea cu autoritatea competentă, planurile de calitate a aerului / de menținere a calității aerului sunt aprobate prin hotărârea administrației publice locale de nivel al doilea) cuvântul „hotărârea” urmează a fi substituit cu cuvintele „decizia autorității deliberative a” Susținem adoptarea proiectului, cu luarea în considerație a propunerilor susmenționate.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p> <p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Aviz nr. 21-5973 din 15.11.2024	<p>Asupra Anexei nr. 5 la proiectul Regulamentului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic: La pct. 4.2.5 sintagma „<i>compoziția</i>” se va substitui cu sintagma „<i>structura</i>”. La pct. 4.2.7 sintagma „<i>vehiculelor cu două roți motorizate</i>” se va substitui cu sintagma „<i>vehicule motorizate cu două, trei sau patru roți</i>” în vederea asigurării coerenței noțiunilor utilizate în proiect cu</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

			<p>prevederile Hotărârii de Guvern nr. 1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora</p> <p>La pct. 4.2.8 nu este clară relevanța tipului de combustibil utilizat, deoarece în majoritatea cazurilor aceste vehicule utilizează motorină. Totodată, atragem atenția că în dependență de tipul vehiculului, consumul variază. Astfel, se propune substituirea sintagmei „<i>tipul carburantului utilizat</i>” cu textul „<i>categoria M2 și M3</i>”.</p> <p>În contextul, obiecției expuse <i>supra</i>, se propune expunerea pct. 4.2.9 în următoarea redacție: „<i>numărul de camioane (categoria N2 și N3)</i>”.</p>	
			<p><i>Asupra proiectului Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului:</i></p> <p>Pct. 3 se va completa cu norme cu caracter general, care să încorporeze toate atribuțiile și responsabilitățile entităților prevăzute la art. 8 - 17 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, deoarece nu toate autoritățile specificate la articolele vizate au competențe în elaborarea și implementarea planurilor de calitate a aerului/de menținere a calității aerului. Respectiv, acesta se propune cu următorul cuprins: „<i>3. Atribuțiile și responsabilitățile entităților care elaborează și implementează activități incluse în documentele de politici de mediu, inclusiv care pun în aplicare planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului sunt reglementate la art. 8 - 17 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p>În final, recomandăm a se preciza numărul și anul actelor menționate la pct. 16 din proiectul Metodologiei, în partea ce ține de Planul național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030 și Regulamentul privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental, urmând a fi exclus textul „,aprobat de Guvern”.</p>	<p>Nu se acceptă Documentele enumerate sunt în proces de elaborare/promovare și urmează a fi aprobate de Guvern.</p>
3.	Ministerul Finanțelor	Aviz nr. 07/5- 03/574/1798	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
4.	Ministerul Sănătății	Aviz nr. 09/4354 din 21.11.2024	În anexa nr. 1 <i>Delimitarea zonelor și aglomerării pentru monitorizarea poluanților atmosferici: PM10, PM2.5, NO2, CO, B(a)P, Ozon la Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic</i> , Anexa nr. 1 la proiectul de hotărâre, se	Se acceptă. Proiectul a fost modificat. Zona UTAG a fost redenumită în Zona Sud-Est, deoarece delimitarea zonelor nu se

		<p>propune redactarea Zonei UTAG în următoarea versiune „Zona UTAG: Ceadâr-Lunga, Comrat, Vulcănești”, în conformitate cu prevederile din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.</p>	<p>efectuează în conformitate cu organizarea administrativ-teritorială, dar în conformitate cu rezultatele evaluării prealabile a calității aerului pe întreg teritoriul Republicii Moldova și stabilirii zonelor de gestionare a ariilor.</p>
		<p>În anexa nr. 6 <i>Numărul minim de puncte de prelevare pentru monitorizarea calității aerului în RM la Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic</i>, Anexa nr. 1 la proiectul de hotărâre, este necesar să se stipuleze modul de organizare a monitorizării nivelului de fond rural, în conformitate cu Anexa nr. 5 la Legea nr. 98/2022 <i>privind calitatea aerului atmosferic</i>.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat. Conform pct. 25 al Regulamentului (anexa nr. 2 a proiectului HG), monitorizarea calității aerului se efectuează prin RNMCA, care include stații de monitorizare a emisiilor de poluanți pentru evaluarea și gestionarea calității aerului pe întreg teritoriul RM. Conform pct. 27 (modificat) al Regulamentului menționat, la instituirea RNMCA, autoritatea competentă, va ține cont de estimările <i>Studiului de evaluare a calității aerului atmosferic</i>, (elaborat cu suportul proiectului Twinning) aprobat prin ordinul Ministrului Mediului, care, urmare evaluării, va identifica tipul stațiilor de monitorizare a calității aerului necesare a fi instalate; numărul minim necesar de puncte de prelevare a poluanților atmosferici; locațiile de amplasare pentru stațiile de monitorizare și alte date relevante.</p>
		<p>La pct. 2.3 din <i>Metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului</i>, Anexa nr. 2 la proiectul de hotărâre, se propune a substitui textul „să nu fie atinse valorile limită pentru poluanții” cu textul „să nu fie depășite valorile limită pentru poluanții”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

5.	Ministerul Energiei	Aviz nr. 06-2894 din 15.11.2024	<p>În anexa nr. 2 a Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de menținere a calității aerului, pct. 35 prevede că „Entitățile responsabile de punerea în aplicare a măsurilor din planurile de calitate a aerului/de menținere a calității aerului informează anual, până la data de 15 ianuarie a anului următor anului de raportare, autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea privind nivelul realizării acestora”. Se propune extinderea termenului de raportare până la data de 15 februarie, conform cerințelor din Anexa nr. 1 a Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024.</p> <p>Această modificare are scopul de a alinia cerințele conform reglementărilor naționale, asigurând un termen unic pentru raportarea datelor referitor la calitatea aerului. Astfel, entitățile responsabile vor avea un interval extins pentru a colecta și verifica informațiile, contribuind astfel la creșterea acurateții rapoartelor întocmite. Totodată, armonizarea termenilor simplifică procesele administrative și sporește eficiența coordonării între autoritățile implicate în monitorizarea calității aerului.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p>În ceea ce privește clasificarea stațiilor industriale de monitorizare a calității aerului atmosferic (pct. 1 din Anexa nr. 5 a Regulamentului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic), se recomandă înlocuirea expresiei „generarea energiei termice, centrale termice raionale” cu formularea mai specifică „instalații de producere a energiei termice (centrale termoelectrice, centrale electrice de termoficare, centrale termice raionale etc.)”. Termenul „generarea energiei termice” descrie un proces general care transformă o sursă primară în energie termică și nu specifică sursa sau instalația care produce această energie, ceea ce poate duce la interpretări ambigue.</p> <p>Specificând tipurile de instalații de producere a energiei termice (centrale termoelectrice, centrale electrice de termoficare, centrale termice raionale etc.), se asigură o clasificare mai precisă și detaliată a surselor de emisie industriale.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p>De asemenea, în Anexa nr. 5 a Regulamentului, la pct. 4.3, se propune revizuirea sintagmei „tipul de energie termică – încălzire centralizată, sobe particulare” cu formularea mai precisă „tipuri de</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

			<p>sisteme de încălzire: centralizată (cu agent termic distribuit prin rețele) și individuală (sobe, șeminee)”. Formularea inițială este tehnic incorectă și creează confuzie între noțiunile de sistem și tip de energie. Termenii „încălzire centralizată” și „sobe particulare” nu desemnează tipuri de energie termică, ci sisteme de încălzire care utilizează diferite surse de energie termică. Modificarea propusă elimină ambiguitatea și asigură o clasificare mai riguroasă a surselor de emisie, facilitând monitorizarea calității aerului atmosferic.</p>	
6.	Centrul de Armonizare a Legislației	Aviz nr. 31/02-69-12428 din 12.11.2024	<p>Pct. 3 din proiectul Regulamentului transpune noțiunile de “evaluare”, “indicatorul mediu de expunere”, “obligația referitoare la concentrația de expunere”, “poluant” din art. 2, pct. 2, pct. 4, pct. 20 și pct. 21 din Directiva 2008/50/CE;</p>	Se acceptă.
			<p>Anexa nr. 3, Partea I la proiectul Regulamentului stabilește metodele de referință pentru prelevarea și măsurarea dioxidului de sulf, dioxidului de azot, oxizilor de azot, pulberilor în suspensie (PM10 și PM2,5), plumbului, benzenului, monoxidului de carbon și concentrației de ozon similar Părții A din Anexa VI la Directiva 2008/50/CE;</p>	Se acceptă.
			<p>Anexa nr. 3, Partea II la proiectul Regulamentului instituie metodele de referință pentru prelevarea și măsurarea concentrațiilor de arsenic, cadmiu, mercur, nichel și hidrocarburi aromatice policiclice în aerul atmosferic după cum prevede și Anexa V la Directiva 2004/107/CE</p>	Se acceptă.
			<p>Anexa nr. 1 la proiectul Metodologiei prevede structura planului de calitate al aerului în conformitate cu structura stabilită de Anexa XV la Directiva 2008/50/CE.</p>	Se acceptă.
			<p>Ca urmare a celor constatate, proiectul național este un act cu relevanță UE în sensul Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și HG nr. 1171/2018 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova la legislația Uniunii Europene și urmează să respecte cerințele legale stabilite pentru această categorie de acte normative. Astfel, vor fi elaborate în mod obligatoriu tabelele de concordanță cu actele UE menționate <i>supra</i>, inserată clauza de armonizare atât în proiectul Regulamentului, cât și în proiectul Metodologiei și marcat proiectul cu sigla “UE”. De asemenea,</p>	<p>Se acceptă. Tabelele de concordanță au fost elaborate. Clauza de armonizare a fost inserată. Nota de fundamentare a fost completată.</p>

			compartimentul 5 din Nota de fundamentare va fi completat potrivit instrucțiunilor din Anexa la Legea nr. 100/2017	
7.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat	Aviz nr. 03/1325 din 08.11.2024	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
8.	Agencia de Mediu	Aviz nr. 09/828/2024 din 12.11.2024	La Pct. 26.1.6. din Capitolul IV, privind desfășurarea unor activități de cercetare în domeniul monitorizării calității aerului, considerăm că acestea țin mai degrabă de sfera de competență a institutelor de cercetare.	Se acceptă parțial Activitățile de cercetare menționate în punctul respectiv, țin de competența atât a instituțiilor de cercetare, cât și a Laboratorului pentru calitatea aerului atmosferic care desfășoară, inclusiv, cercetări și analize ale probelor în cadrul unor comparații interlaboratoare, organizate de furnizori internaționali de scheme de teste de performanță (PT). În cadrul acestor comparații, fiecare laborator efectuează analize pe aceleași probe sau pe probe similare, iar rezultatele obținute sunt comparate cu cele ale altor laboratoare participante. Aceste comparații implică un număr mare de laboratoare din diferite țări și reprezintă o componentă esențială pentru a demonstra abilitatea laboratorului de a produce rezultate corecte și fiabile. Comparările interlaboratoare, prin participarea la schemele PT, reprezintă o metodă eficientă și transparentă de evaluare a competenței laboratoarelor de încercări, fiind o cerință obligatorie din perspectiva acreditării, pentru demonstrarea conformității laboratorului cu standardul internațional EN ISO/IEC 17025

				<p><i>Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări.</i></p>
			<p>La Pct. 36.3.2., referitor la estimarea prognozelor de emisii pentru poluanți atmosferici, nu este clar stipulat perioadă pentru prognoză – dacă se referă la estimări pe termen scurt sau lung. De asemenea, această sarcină este mai specifică pentru instituțiile de cercetare științifică, dată fiind complexitatea activității.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat, fiind stabilit că prognozele sunt estimate pe termen scurt. Actualmente, în cazul majorării nivelului de poluare a aerului, Laboratorul pentru Calitatea Aerului emite prognoze pe termen scurt, în baza cărora se iau măsuri rapide de protejare a sănătății publice: se transmit avertizări pentru agenții economici ce dețin surse generatoare de emisii, recomandări de restricționare a traficului ș.a. Aceste prognoze se întocmesc zilnic pentru a evalua impactul condițiilor climatice imediate asupra concentrațiilor de poluanți în aer.</p>
			<p>În privința Capitolului VI, „Informarea publicului și raportarea”, este necesară o definiție mai clară a rolurilor instituțiilor implicate în informarea publicului. Formularea actuală, „Autoritatea competentă, în colaborare cu autoritățile publice centrale și instituțiile specializate în domeniul sănătății publice, informează publicul despre nivelurile poluanților atmosferici și efectele acestora asupra sănătății umane”, este generală și poate genera ambiguitate în aplicarea acestei responsabilități.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p>Referitor la elaborarea planurilor de calitate și menținere a calității aerului, considerăm că implementarea lor completă de către autoritățile publice locale și instituțiile teritoriale competente poate fi dificilă fără o delimitare clară a responsabilităților și acțiunilor. Sugestia noastră este adăugarea unei anexe detaliate cu instrucțiuni clare pentru a sprijini autoritățile locale în aplicarea acestor măsuri.</p>	<p>Se acceptă parțial. La elaborarea planurilor de calitate a aerului / de menținere a calității aerului, APL și instituțiile teritoriale competente se vor baza pe estimările și recomandările referitoare la măsurile necesare de întreprins, identificate în</p>

				<i>Studiul de evaluare a calității aerului atmosferic, realizat la nivel național. Planurile vor conține acțiuni concrete, cu stabilirea entităților responsabile de implementarea fiecărei măsuri, astfel implementarea și monitorizarea acestora nu va crea dificultăți.</i>
			Totodată, propunem o precizare suplimentară privind autoritățile competente care vor coordona și aproba aceste planuri de calitate a aerului, având în vedere complexitatea și numărul considerabil de responsabilități pe care le implică.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
9.	Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Aviz nr. 1608 din 11.11.2024	De a adăuga punctul 13.1. cu textul ”În cazul unor modificări precum apariția unei noi surse de poluare cu risc semnificativ asupra mediului și / sau constatarea mai multor contravenții de mediu în domeniul aerului atmosferic într-o anumită zonă, la solicitarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, autoritatea competentă va revizui regimul de evaluare a calității aerului atmosferic.”	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
			De adăugat punctul 26.3.1. cu textul ”Autoritatea competentă va informa în mod prioritar Inspectoratul pentru Protecția Mediului în cazul depășirii valorii limită a poluanților și / sau pragului de alertă dintr-o anumită zonă.”	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
Avizare și consultare publică repetată				
1.	Agenția de Mediu	Aviz nr. 08/1745/2024 din 16.12.2024	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă.
2.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat	Aviz nr. 02/1430 din 09.12.2024	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
3.	Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Aviz nr. 1763 din 09.12.2024	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.

Expertizare

1.	Centrul de Armonizare a Legislației	Aviz nr. 31/02-126-13475 din 09.12.2024	<p>Declarație de compatibilitate.</p> <p><i>a) Obiecții privind clauzele de armonizare</i></p> <p>Clauza de armonizare a proiectului Regulamentului urmează a fi redactată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>”Prezentul Regulament:</p> <ul style="list-style-type: none"> - transpune parțial (transpune art. 2, pct. 2, pct. 4, pct. 20 și pct. 21; art. 4; art. 11, pct. 1; art. 23; partea A din Anexa VI) Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 152 din 11 iunie 2008, CELEX: 32008L0050, așa cum a fost modificată ultima data prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015; - transpune Anexa V din Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 23 din 26 ianuarie 2005, CELEX: 32004L0107, așa cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015” <p>Clauza de armonizare a proiectului Metodologiei urmează a fi redactată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>”Prezenta Metodologie transpune Anexa XV din Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 152 din 11 iunie 2008, CELEX: 32008L0050, așa cum a fost modificată ultima data prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015 ”</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p><i>c) Obiecții privind de sigla „UE”</i></p> <p>Pentru respectarea cerințelor înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE stabilite de art. 31, alin. (2) din Legea 100/2017 și pct. 44 și 45 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018, proiectul național urmează a fi</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

			<p>marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla UE (se indică cu litere mari, cu caractere adline, fontul Times New Roman și mărimea corpului de literă 16).</p>	
			<p><i>Concluzii</i> Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea instrumentelor de armonizare (clauzele de armonizare și sigla UE) prin prisma observațiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
2.	Centrul Național Anticorupție	<p>Aviz nr. 06/2/21935 din 13.12.2024</p>	<p>Proiectul hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic a fost elaborat de către Ministerul Mediului, în scopul crearea unui sistem integrat de monitorizare și management al calității aerului, precum și de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la reducerea emisiilor de poluanți atmosferici la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
3.	Ministerul Justiției	<p>Aviz nr. 04/2-11356 din 23.12.2024</p>	<p>La proiectul Hotărârii: Pct. 1 și 2 se vor comasa, alineatul introductiv având următorul cuprins: „1. Se aprobă:”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p><i>Cu referire la proiectul Regulamentului:</i> Pentru respectarea cerințelor înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE, stabilite în art. 31 din Legea nr. 100/2017 și pct. 36 și 37 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, proiectul urmează a fi marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla „UE” (obiecție valabilă și pentru proiectul Metodologiei).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
			<p>Parafa de aprobare se va indica după cum urmează : „Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. __/2024”</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

		<p>Cu referire la noțiunea 3.1 semnalăm faptul că nu este clar, care este autoritatea competentă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic. Recomandăm a indica concret denumirea entității.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Atragem atenția la consecutivitatea numerotării, or, sbp. 26.1.5 se repetă.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Pentru claritate, recomandăm autorului să reformuleze conținutul propus la pct. 27, ținând cont de prevederile art. 25 alin. (3) din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, care stabilește că instituirea și funcționarea Rețelei naționale de monitorizare a calității aerului (RNMCA) se asigură în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 30, referințele se vor reda în conformitate cu Legea nr. 100/2017 (obiecție valabilă pentru toate cazurile similare).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 34 se va revizui prin prisma prevederilor art. 31 din Lege nr. 98/2022 care prevede că, SNI-EPA este creat și administrat de către Agenția de Mediu.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Menționăm că anexele nr. 4 și nr. 5 nu au un temei cadru în textul actului normativ, prin urmare se va înlătura omisiunea data (a se vedea art. 49 alin. (3) din Legea nr. 100/2017).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Adițional, la anexa nr. 5 sbp. 4.1.1 întru corectitudinea redactării, textul „alin. 29)” se va substitui cu textul „pct. 29)”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Referitor la conținutul proiectului Metodologiei: Parafa de aprobare se va indica după cum urmează : „Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. __/2024”</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Se va revizui conținutul Capitolului I, ținând cont de prevederile art. 45 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că, dispozițiile generale ale actului normativ sunt prevederile care: a) determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare; b) orientează întreaga reglementare; c) explică termeni (noțiuni) și definesc concepte. Drept urmare, recomandăm ca conținutul expus la pct. 4 – 9 să se transfere la Capitolul II.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>

		<p>Cu referire la noțiunea 2.1 semnalăm faptul că nu este clar, care este autoritatea competentă responsabilă de monitorizarea și evaluarea calității aerului atmosferic. Recomandăm a indica concret denumirea entității. Obiecția dată este valabilă și pentru noțiunea 2.2.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 16, referințele la hotărârile Guvernului se vor face fără utilizarea abrevierii „H.G.”, aceste fiind exprimate cu indicarea denumirii depline, a numărului de ordine și anului adoptării.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Soluția normativă propusă la pct. 19, se va numerota potrivit art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 în conformitate cu care pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar (în cazul dat după acest model: 1.1, 1.2, 1.3).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>La sbp. 24.7, referințele la prevederile normative se vor indica în ordine descrescătoare: articol, alineat.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>
		<p>Se va atrage atenția la termenul stabilit la pct. 35 și 37 „până la data de 15 februarie” având în vedere că acestea coincid.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost modificat.</p>